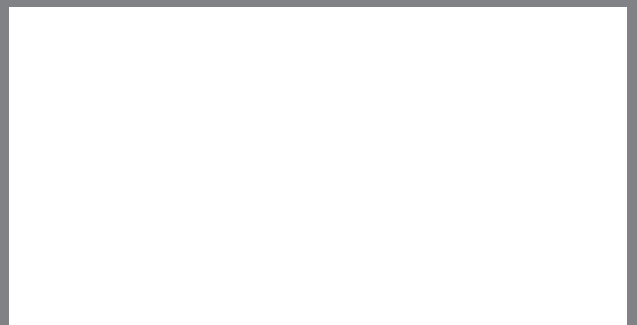
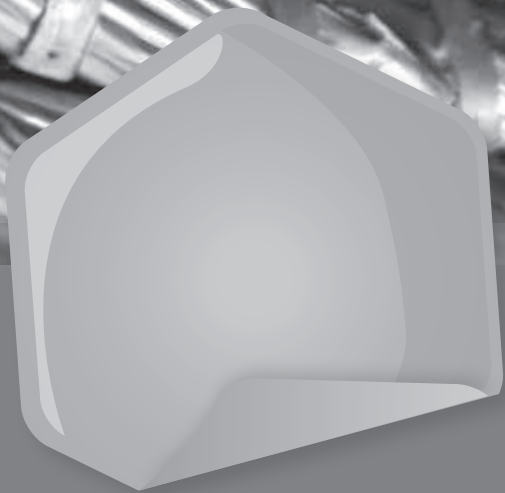
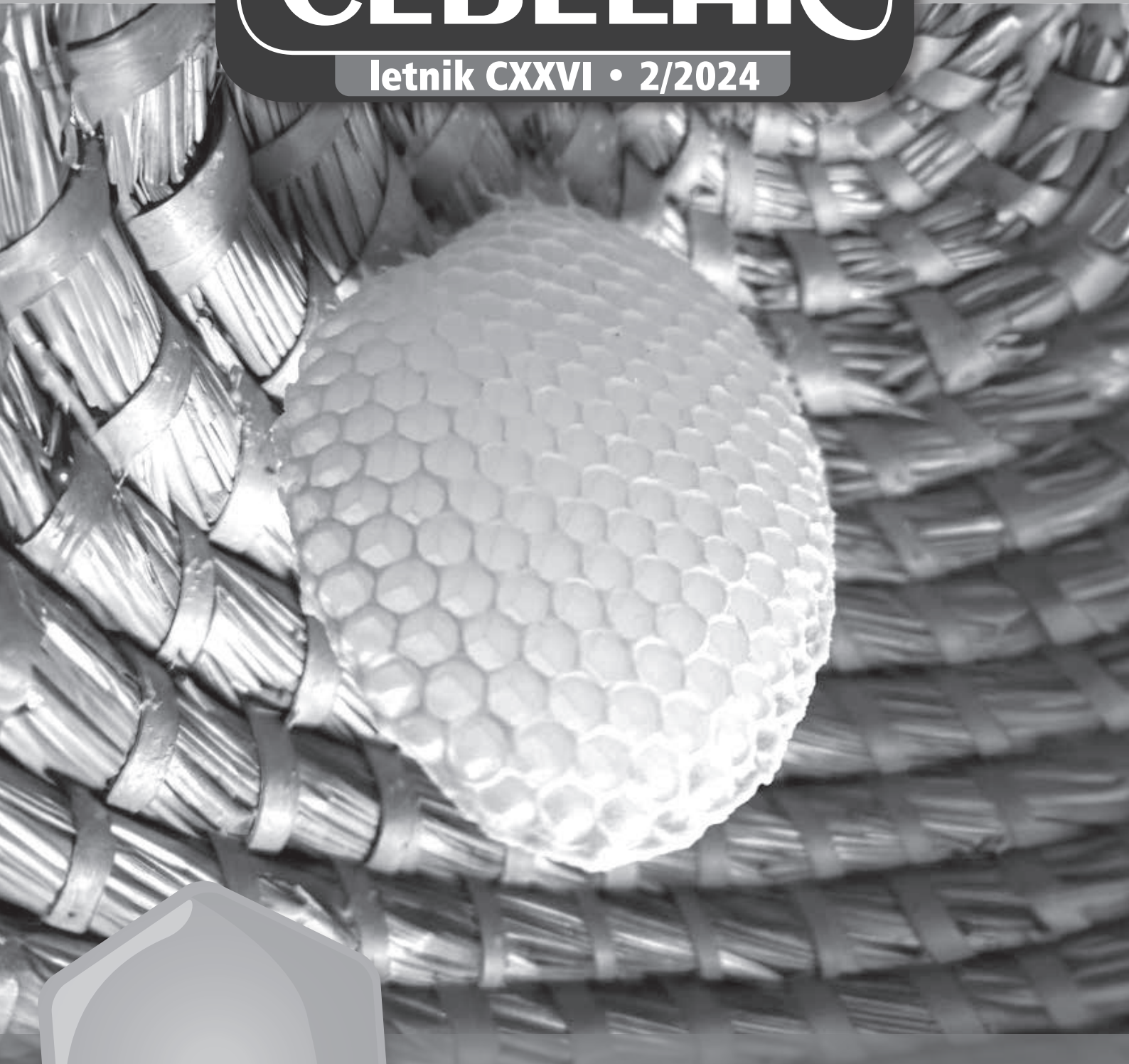

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXVI • 2/2024

Seznam terenskih svetovalcev Javne svetovalne službe v čebelarstvu po Sloveniji

Okoliš	Priimek	Ime	Stik	Občine
Gorenjski	Markič	Janez	030/604 028 031/365 021	Kamnik, Komenda, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Trzin, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Kranj, Naklo, Preddivor, Šenčur, Žiri
	Pintar	Tomaž	030/604 046 041/602 540	Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žirovnica
Celjski	Jernej	Andrej	030/604 064	Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Radeče, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Store
	Babnik	Peter	030/604 060 041/211 295	Celje, Dobrna, Laško, Slovenske Konjice, Tabor, Vitanje, Vojnik, Zreče, Žalec
	Podrižnik	Franc	030/604 068	Braslovče, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vransko, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje
Podravski	Čuš	Martin	030/604 071	Cerkvenjak, Cirkulane, Destrič, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Makole, Markovci, Ormož, Podlehnik, Ptuj, Središče ob Dravi, Starše, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale
	Kitak	Stanislav	030/604 075 041/864 166	Benedikt, Duplek, Hoče - Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače - Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij, Šentilj
Ljubljanski	Borštnik	Brane	030/604 002 031/336 905	Dobropole, Dol pri Ljubljani, Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Škofljica, Velike Lašče, Vodice, Sodražica, Ribnica, Loški Potok
	Marinko	Roman	030/604 008	Borovnica, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Domžale, Horjul, Ljubljana, Log - Dragomer, Logatec, Vrhnika
Primorski	Adrijan	Seljak	041/728 469 030/360 900	Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Kobarid, Tolmin, Nova Gorica, Brda, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Šempeter - Vrtojba, Ajdovščina, Idrija, Vipava, Komen
Obalno-kraški	Babič	Klavdijo	030/604 036	Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Izola, Koper, Piran, Sežana
Obalno-kraški, notranjski	Anzeljc	Rajko	030/604 041	Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Bloke, Cerknica, Postojna, Bloke
Dolenjski, posavski	Sajtl	Vinko	030/604 053	Dolenjske Toplice, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Straža, Trebnje, Žužemberk, Litija, Šmartno pri Litiji, Mokronog - Trebelno, Šentjernej, Sentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Brežice, Kostanjevica na Krki, Krško, Sevnica
Pomurski	Madjar	Jakob	041/720 481 041/598 356	Apače, Cankova, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Šalovci, Tišina
	Tratnjek	Franc	030/604 084 041/606 013	Beltinci, Črenšovci, Dobrovniki, Lendava, Ljutomer, Odranci, Razkrižje, Turnišče, Velika Polana, Veržej
Koroški	Goričan	Janko	030/604 085 041/332 698	Dravograd, Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica
	Praper	Pavel	030/604 087	Črna na Koroškem, Mežica, Mislinja, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec
Belokranjski	Milinkovič	Dušan	030/604 090	Črnomelj, Kočevje, Kostel, Metlika, Osilnica, Semič

Podatki za stik Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta:

Enota Murska Sobota, Noršinska cesta 35, 9000 Murska Sobota: Mateja Ratiznojnik, dr. vet. med., 02/534 82 18, 031/622 730, mateja.ratiznojnik@vf.uni-lj.si.

Enota Maribor, Karantanska ulica 37, 2000 Maribor: mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., 02/228 37 38, 041/645 792, vida.lesnik@vf.uni-lj.si.

Ljubljana, Inštitut za patologijo, divjad, ribe in čebele, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana: dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med., 01/477 93 71, 041/650 158, lucija.zvokelj@vf.uni-lj.si, Barbara Hočevar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/706 449, barbara.hocevar@vf.uni-lj.si, Rene Rus, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/466 215, rene.rus@vf.uni-lj.si, in Monika Kozar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 040/252 781, monika.kozar@vf.uni-lj.si.

Enota Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje: Alenka Jurić, dr. vet. med., 03/428 16 35, 041/900 005, alenka.juric@vf.uni-lj.si.

Enota Novo mesto, Šmarješka cesta 2, 8000 Novo mesto: Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., 07/332 51 17, 041/649 495, anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica (pisarna Koper), Ulica 15. maja 17, 6000 Koper: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., 05/936 67 70, 041/645 763, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica: mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., 05/338 37 00, 041/740 805, ivo.planinc@vf.uni-lj.si.

Enota Kranj, Kranjska cesta 16, 4202 Naklo: mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., 04/277 06 20, 041/645 769, mira.jenkorogelj@vf.uni-lj.si.

PRODAM

Med, lipov, v posodah po 28 kg. Okolica Ribnice, 041 368 115.

Med, kostanjev in gozdni, v 80-kg sodih. Zasavje, 041 839 496.

Med, cvetlični. Škocjan, 031 882 295.

Med, cvetlični, akacijev, kostanjev, gozdni in lipov, ter matični mleček. Ptujška Gora, 041 587 573.

Med, cvetlični, akacijev, gozdni in mešani (kostanj-lipa). Akacijev lahko tudi v rinfuzi. Križevci, 041 340 408.

Med, mešani (cvetlični-lipa). Lahko tudi večjo količino. Cena po dogovoru. Okolica Pivke, 070 684 784.

Med akacijev, cvetlični, kostanjev in ajdov, lastne pridelave, prodamo. Cena po dogovoru, možnost dostave v Ljubljano. 041 252 695.

Med, kostanjev in cvetlični. Okolica Vranskega, 041 783 907.

Med, lipov, v rinfuzi, skladiščen v vedrih po 40 kg. Čebele so bile na paši nad Mostom na Soči. Okolica Ajdovščine, po dogovoru tudi pripeljem na lokacijo, 041 974 072.

Med, lipov, gozdni in akacijev. Okolica Novega mesta, 041 703 051.

Med, gozdni. Cerkno, 041 881 830.

Med, smrekov in gozdni, v vedrih po 28 kg, lastne pridelave. Po dogovoru možna dostava, 041 620 850.

Cvetni prah, osmukan, sveže zamrznjen. Prezem Ljubljana ali okolica Brežic, 051 341 321 in 041 674 460.

Cvetni prah. Dolenjska, 031 474 758.

Čebelje družine v 7S AŽ-panjih. Matice, vse 2023, mlado satje. Prezem v okolici Kranja ali Kozine, 041 386 697.

Čebelje družine na LR- in AŽ-satih. Velike Lašče, 031 712 876.

Čebelje družine na AŽ-satih, mlade matice. Gorenjska, 040 306 344.

Čebelje družine na AŽ-satih. Lokacija Ivančna Gorica, 040 838 956.

Čebelje družine na 7S AŽ-satih, mlado satje in mlade matice. Domžale, 041 597 760.

Čebelje družine, zdrave, na AŽ-satih, lahko s panji ali brez. Naklo, 040 670 456.

Čebelje družine v 5S in 7S AŽ-panjih, prevzem v aprilu. Okolica Ribnice, 041 368 115.

Čebelje družine v 10S AŽ-panjih ali brez. Okolica Postojne, 041 807 850.

Čebelje družine v 7S, 9S in 10S AŽ-panjih. Očiščene varoj. Prezem možen v aprilu. Okolica Domžal, 041 329 116.

Čebelje družine v 10S AŽ-panjih, z mladimi označenimi maticami. Družine zazimljene na večinoma lastnem medu (ajda), po potrebi nahranjene in očiščene varoj. Orehova vas, 041 514 468.

Čebelje družine v AŽ-panju in prašilčke. Kobarid, 041 290 707.

Čebelje družine v 9S AŽ-panjih. Vse matice so letnik 2023. Prezem v začetku aprila. Dolenjska, 041 811 711.

Čebelje družine na AŽ-satih. Družine so lahko pri nas na razvoju in na akacijevi paši v Goriških brdih. 041 704 233.

AŽ-panje 10S, rabljene ter obnovljene, in sadike drena. Kočevje, 031 389 605.

AŽ-satnike in nerabljene smukalnice za cvetni prah. Okolica Velenja, 031 776 075.

Točilo, samoobračalno (Finans), 6S, inoks, z digitalno avtomatiko in dvema odtočnima pipama. Cena po dogovoru. Murska Sobota, 041 681 520.

Točilo, samoobračalno (Logar), 6-satno, ter ometalnik in posodo za odkrivanje satja (Logar). Beltinci, 051 308 540.

AŽ-satnike, lipov les. Satnice iz čistega voska, kakovostna izdelava. Ugodno. Lahko pošljemo po hitri pošti, 031 753 345.

Čebeljak, manjši, 4 kosi 7S AŽ-panjev in 4 kosi prašilčkov. Okolica Horjula, 041 241 788.

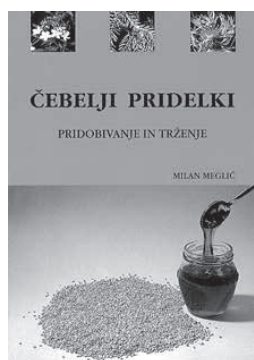
Prevozni zabojnik s 36 AŽ-panji, naseljenimi z družinami. Okolica Kopra, 041 342 730.

Zabojnik za 36-54 AŽ-panjev. Cena po dogovoru. Okolica Škofje Loke, 031 786 303.

Tovornjak MAN, 10 t, 163 kW, letnik 1998, atestiran in generalno obnovljen s 7 let starimi 10S AŽ-panji, naseljenimi s 85 čebeljimi družinami. Ima prostor za točenje medu in odpiranje satja. Beltinci, 051 308 540.

Februarska akcijska ponudba

Na Čebelarški zvezi Slovenije imamo v **akcijski ponudbi** naslednje artikle. Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01 729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si. **Akcijska ponudba velja za člane ČZS.** **Za naročene artikle, se v primeru pošiljanja po pošti, zaračuna poštnina!**

Čebelji pridelki pridobivanje in trženje 6,26 EUR - 10% = 5,63 EUR

Veliki ljudje Slovenskega čebelarstva 19,90 EUR - 15% = 16,90 EUR

Priročnik za začetnike 5,55 EUR - 10% = 4,96 EUR

Cvetni prah 1,90 EUR - 10% = 1,71 EUR

Pridelava in predelava voska 4,34 EUR - 10% = 3,90 EUR

Bidon 10,00 EUR - 10% = 9,00 EUR

Tehnološki informator/koledar za leto 2024 4,00 EUR - 20% = 3,20 EUR

Slikanica Dobra beseda je kot med

Pregovori, reki in modre misli o čebelah, čebelarjih in čebelarstvu

V slikanici nas čebela Kranjska Sivka povabi na popotovanje med pregovore, reke in modre misli o čebelah, čebelarjih in čebelarstvu. Slikanico izpod peresa avtorice **Dragice Šteh** na 30 straneh krasi 15 dvostranskih ilustracij ilustratorke **Urške Stropnik Šonc**, vsebuje pa **izbranih 50 pregovorov** iz slovenskega čebelarskega ustnega izročila. Slikanica je predvsem namenjena otrokom ter njihovim staršem, dedkom in babicam. Primerna je tudi za uporabo v vrtcih in šolah in jo priporočamo vzgojiteljicam in vzgojiteljem ter učiteljicam in učiteljem.

Cena slikanice: 19,90 + poštšina

Slikanico naročite na ines.zunic@czs.si ali 01 729 61 00.

Čebelarska zveza Slovenije nadgrajuje člansko izkaznico ugodnosti

Vsi člani Čebelarske zveze Slovenije boste s člansko izkaznico v prihodnje deležni še več ugodnosti pri raznih ponudnikih blaga in storitev.

Ugodnosti za člane omogočajo:

- Anton Ciglič, s. p.,
- Apartmaji Isabella Kustiči (otok Pag),
- Apartmaji Stanka Komparak (otok Korčula),
- BeeConn tehnice,
- Belokranjski hram, d. o. o.,
- Camp Omišalj (otok Krk),
- Camp Straško (otok Pag),
- Čebelarski center Maribor, Jana Pušnik Pokrivač, s. p.,
- Čebelarstvo Pislak Bali,
- Čebelarstvo Vogrinčič,
- Čebelji raj Noč,
- Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z. o. o.,
- Eldema elektronika, Srečko Lavrič, s. p.,
- Kipgo, d. o. o.,
- Kokos Agency, d. o. o.,
- Liburnia Riviera Hotels (Opatija),
- Majskaj, d. o. o.,
- Marjan Dolinšek, s. p.,
- Medium, d. o. o.,
- Muzeji radovljjske občine,
- Peter Potočnik, s. p.,
- PC Doktor, Luka Dobovičnik, s. p.,
- Prva osebna zavarovalnica, d. d.,
- Primož Rože s. p.,
- Sabina Pirš, s. p., Gostišče pri čebelici,
- Slovenia Eco Resort,
- Šport hotel Pokljuka,
- Štefan Šemen, s. p.,
- Terme Snovik,
- Trajnice Golob Klančič,
- Turistično čebelarstvo Pavlovič,
- cenejša samoplačniška usposabljanja ČZS in 10-% popust na trgovsko blago.

Vsi ponudniki blaga in storitev so objavljeni na naši spletni strani, kjer je opisana tudi oblika ugodnosti:

www.czs.si/content/X9. V Slovenskem čebelarju bomo mesečno dopolnjevali seznam ponudnikov storitev ugodnosti.

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXVI • 2/2024

Čebelji zlet -
pust v Cerknici

- Smrtoglavec
- Lajšanje sistemskega vnetja z matičnim mlečkom za uravnoteženje imunskega odziva
- Registracija čebelnjaka

21. SLOVENSKI ČEBELARSKI PRAZNIK

in 7. PRAZNOVANJE SVETOVNEGA DNE ČEBEL

Beltinci, 18. maj 2024

UVODNIK

Drage čebelarke, dragi čebelarji!

V februarju praznujemo edini slovenski praznik, ki je poklon kulturi. Čebelarstvo v Sloveniji je način življenja, kar smo uspešno zapisali tudi na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine. Čeprav ima pojem nesnovnega nekoliko širši pomen, pa radi o tem razmišljamo kot o nečem, kar je neizogibno, saj je globoko ukoreninjeno v »genih« in je identiteta naroda. Na to smo ponosni, saj se prav v jeziku, šegah, običajih ter umetnosti razlikujemo od drugih narodov sveta. To nas dela Slovence.

Tudi obhodi kurentov so bogat del nesnovne kulturne dediščine in so prav tako vpisani na Unescov seznam. To je pustna maska, ki nam, po prepričanjih naših prednikov, odganja vse slabo ter prinaša srečo in zadovoljstvo. Letos smo se v tem skupnem jedru nesnovne kulturne dediščine povezali s pustnim karnevalom v Cerknici, ki bo v znamenju čebeljega zleta. Čeprav se marsikdo s takšnim načinom povezovanja morda ne strinja, pa je to spet priložnost in način, da opozorimo nase in s tem še dodatno povečamo prepoznavnost in pomembnost čebelarstva v Sloveniji.

V luči kulturnega praznika se spomnimo in poklonimo tudi vsem čebelarkam in čebelarjem – umetnikom, ki so poleg dela v čebelnjaku svoje življenje, mišljenje in občutke pretapljali v umetnost.

Spomnimo se, da je bila slikarska umetnost prisotna tudi v družini Antona Janše, ki je platno raje zamenjal za čebelnjak.

Danes v dobi vsega digitalnega sta tudi umetnost in kultura na preizkušnji, sprašujemo se, ali je umetnik sploh lahko še pristen v svojem ustvarjanju. »Konkurenčnost« umetnosti pomeni tudi reprodukcija umetniških del konglomerata informacij umetne inteligence. Prav verjetno se zato pojem kulturne dediščine v zavesti naroda vedno bolj krepi.

Sem velika ljubiteljica umetnosti in zato pogosto zaidem v kulturne hrame. Tudi film kot sedma umetnost mi ni tuja, zato sem vesela, da v tej številki lahko preberemo recenzijo novega filma v rubriki Čebela v filmu. Novo rubriko lahko vzamemo kot pogled na čebelarstvo z drugega zornega kota. Upam, da nam bo v prijetno branje.

Dovolite še zanimivost: Čebelarstvo in čebela sta prisotna v različnih oblikah umetnosti, a ju v klasični glasbi, natančneje v opernih delih, do sedaj še nisem zasledila. Je pa v operi Pravljica o carju Saltanu skladatelja Nikolaja Rimskega - Korsakova svoj prostor našel čmrlj v skladbi Čmrljev let.

Mara Golob Meserko

Opravičilo

Januarsko številko *Slovenskega čebelarja* ste prejeli z veliko zakasnitvijo, za kar se vam iskreno opravičujemo. Vzrokov je več: bolniške odsotnosti, prazniki in na koncu še težava pri tiskarju in pošti. Vse skupaj se je seštelo, da je bila zamuda večja kot 14 dni. Prosimo, da opravičilo sprejmete z razumevanjem.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

KAZALO

UVODNIK

Mara Golob Meserko 33

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Alenka Jurić in Vida Lešnik: O registraciji čebelnjakov, premikih čebel in dnevniku veterinarskih posegov (I. del) 36

APITERAPIJA

Rok Kopinč : Lajšanje sistemskega vnetja z matičnim mlečkom za uravnoteženje imunskega odziva 38

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Simon Golob: Smrtoglavca – skrivnostni obiskovalec čebeljega panja 40

OBVESTILA ČZS

Čebelarstva zveza Slovenije: Obnova in zaščita čebelnjakov 42

DELO ČEBELARJA

Tomaž Granda: Čebelarjeva opravila v februarju 44

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Simon Atelšek: Ob 150. obletnici smrti Petra Dajnka 46

OBVESTILA ČZS 47

ČEBELA V FILMU

Gorazd Trušnovec: Čebelar 56

OBVESTILA ČZS 57

ČEBELARSKI KROŽEK SE PREDSTAVI 58

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 60

V SPOMIN 61

OGLASI 62

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredništvo: 01 729 61 14, 030 604 660, mara.golobmeserko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Uredniški odbor: Brane Borštnik, Vladimir Fajdiga, Simon Golob, Urška Intihar, Anton Žakelj, Mira Jenko Rogelj, Borut Preinfalk, Mara Golob Meserko

Urednica: Mara Golob Meserko

Lektorica: Mojca Pipan

Oddaja prispevkov: Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

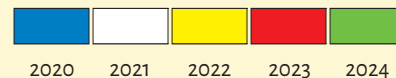
Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Priprava za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7580. Tiskano: 29. 1. 2024.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Fotografija natečaja čebelarstva fotografije Čebelarstva zveze Slovenije 2022. Foto: Silvo Božičko, Slovenija.

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKA ZVEZE SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si
Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si
Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si
Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Božovičar, opazovalec in napovedovalec čebeljih paš: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/
Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja: Vlado Auguštin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si
Svetovalci specialisti za ekonomiko: Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si
Tina Žerovnik: 01/729 61 04, 040/436 513, tina.zerovnik@czs.si, Mojca Pibernik: 01/729 61 28, 040/436 518, mojca.pibernik@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane: Urška Ratajc: 01/729 61 34, 040/436 514, urska.ratajc@czs.si
Aljaž Debelak: 01/729 61 29, 040/436 519, aljaz.debelak@czs.si
Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomas.samec@czs.si
Svetovalec za izobraževanje in usposabljanje: Boris Potočnik: 01/729 61 11, 051 637 204, boris.potocnik@czs.si
Računovodstvo: Petra Stropnik: 01/729 61 28, 031 506 764, petra.stropnik@czs.si
Uredništvo: Mara Golob Meserko: 01/729 61 14, 030 604 660 mara.golobmeserko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php
Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si
Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11,

cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php
Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si
Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php
Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php
Uradne ure JSŠČ: Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarskem centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu Kmetijske gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.
Strelška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelarskem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

Okusite pravega

**Vključite se v evropske
sheme kakovosti in
zaščitite svoj med.**

Financirala Evropska unija. Vendar so izražena stališča in mnenja zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Zanj ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki dodeli sredstva.

O registraciji čebelnjakov, premikih čebel in dnevniku veterinarskih posegov (I. del)

Alenka Jurić, dr. vet. med., UL VF Nacionalni veterinarski inštitut Enota Celje, alenka.juric@vf.uni-lj.si;
mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., UL VF Nacionalni veterinarski inštitut Enota Maribor, vida.lesnik@vf.uni-lj.si

Foto: Jernej Auguštin

Tablica z registrsko številko čebelnjaka namestimo na vidnem mestu.

Čebelnjak je prostor, kjer so nameščene čebelje družine, lahko je stalni objekt, geografsko zaokrožen kmetijski, gozdni ali urbani prostor ali premična prevozna enota z naseljenimi čebeljimi panji. Lastnik čebelnjaka je fizična ali pravna oseba, ki je odgovorna tako za zdravje čebel kot za čebelje pridelke, ki izvirajo iz njegovega čebelnjaka. Čebelar je lahko lastnik

čebelnjaka ali druga oseba, ki skrbi za čebele. Lastnik čebelnjaka mora poskrbeti za registracijo svojega čebelnjaka ne glede na število in lokacijo čebeljih družin. Vsako čebelarstvo ima številko kmetijskega gospodarstva (številko KMG-MID), znotraj katerega je lahko eden ali več čebelnjakov. Priporočljivo je, da si čebelar najprej uredi KMG-MID na upravni enoti, kjer navede tudi svojo kontaktno številko. Potem ko pridobi KMG-MID, uredi še registracijo svojega čebelnjaka. Vsak čebelnjak ima eno registrsko oznako, ki jo pridobi lastnik čebelnjaka na podlagi vloge za vpis čebelnjaka v register čebelnjakov, ki je dosegljiva na spletni strani: Obrazec za vpis v register čebelnjakov (gov.si). Izpolnjeno in podpisano vlogo pošlje na naslov Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR), Sektor za identifikacijo in registracijo ter informacijske sisteme (v nadaljevanju SIRIS), Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana ali na e-naslov: info.sir@gov.si. Ko je vloga za vpis čebelnjaka pri Sirisu uradno potrjena, prejme lastnik čebelnjaka potrdilo o registraciji in registrsko oznako za čebelnjak,

Foto: Jernej Auguštin

Tablica z registrsko številko čebelnjaka

na kateri je registrska številka čebelnjaka (G-MID, SI številka). Registrsko oznako čebelnjaka mora čebelar takoj namestiti na vidnem mestu čebelnjaka. Na KMG-MID je vezan tudi dnevnik veterinarskih posegov (DVP), ki mora biti uradno potrjen pri pristojnem veterinarju Nacionalnega veterinarskega inštituta, Veterinarske fakultete, Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju NVI). V čebelarstvu morata biti zagotovljeni sledljivost uporabe veterinarskih zdravil pri čebelah, od nakupa do porabe ali neškodljivega uničenja zdravil, in sledljivost vseh premikov čebel, matic s spremljevalkami in čebeljih družin. Vsak premik čebel znotraj države mora spremljati veterinarsko potrdilo za promet čebel, vsak premik čebel izven države pa veterinarski certifikat.

Vsak čebelar mora najmanj enkrat letno, najkasneje do 1. decembra, sporočiti Sirisu število čebeljih družin, ki jih ima v lasti v posameznih čebelnjakih 15. aprila in 31. oktobra. Po pravilniku naj bi čebelar javil spremembe v register v 30 dneh po nastali spremembi. Priporočljivo je, da se sproti javljajo vse večje spremembe, tudi večje spremembe v številu čebeljih družin. Pravočasni podatki služijo veterinarjem pri organizaciji kliničnih pregledov in preiskav, zdravljenju čebel oziroma izdaji zdravil ter izvedbi izobraževanj, potrebni pa so tudi pri uveljavljanju različnih pomoči čebelarjem.

S katerimi težavami se srečujemo v veterinarski praksi?

V praksi ugotavljamo nepravilnosti pri registracijah čebelnjakov, ko čebelnjak ni registriran ali so podatki o njegovi lokaciji ali lastništvu netočni. Včasih je čebelnjak, ki je še vedno aktiven, uradno ukinjen ali pa nima nameščene registrske oznake čebelnjaka. Pri premikih čebel ni prave sledljivosti v sistemu in na terenu, nemalokrat se urejajo potrdila šele po opravljenem premiku ali po uradnem pozivu. Premalo je doslednosti tudi pri sledljivosti uporabe zdravil pri čebelah.

Čebelarju priporočamo, da registrira lastni stalni čebelnjak pred nakupom in pred premikom čebel iz več razlogov:

- Ko se čebele selijo na lokacijo čebelnjaka, ki še nima številke SI, se v sistemu aktivira začasni čebelnjak. Za začasni čebelnjak je vedno odgovoren lastnik, v primeru prodaje čebel je to čebelar prodajalec. Začasni čebelnjak je aktiven v registru največ dva meseca, nato se samodejno ukine.
- Po pravilniku je sicer obvezno registrirati stalni čebelnjak v 30 dneh od dneva naselitve čebel, a pri tem lahko nastopijo težave, saj čebelar, v našem primeru kupec čebel, ki uradno v registru čebelnjakov ni lastnik začasnega čebelnjaka, ni dolžan sodelovati pri veterinarskem pregledu in sanaciji bolezni. Prav tako ne more urediti svojega dnevnika veterinarskih posegov in nakupiti zdravil za čebele, in ker uradno za čebele ni odgovoren, tudi ni dolžan poskrbeti za njihovo zdravljenje.
- Če gre za kupca čebel, ki še ni uradno registriran čebelar, je ta lahko prikrajšan tudi za izobraževanja, do vseh brezplačnih veterinarskih izobraževanj namreč neregistriran čebelar ni upravičen.
- Priporočljivo je, da se opravi premik čebel v začasni čebelnjak samo, če se lastnik čebel ne menja in če gre dejansko samo za začasne premike čebel. ●

Viri:

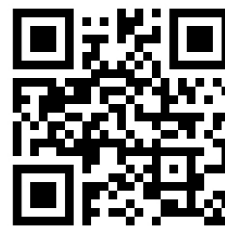
Pravilnik za ugotavljanje, zatiranje, obveščanje in preprečevanje hude gnilobe čebelje zalege (Uradni list RS, št. 10/20, 61/20).

Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, zatiranje in preprečevanje varoze čebel (Uradni list RS, št. 21/20).

Pravilnik o označevanju čebelnjakov in stojišč (Uradni list RS, št. 117/08, 55/13, 92/15).

Pravilnik o sledljivosti prometa in uporabe ter shranjevanju veterinarskih zdravil (Uradni list RS, št. 38/09).

Film o registraciji čebelnjaka si lahko ogledate na:
<https://vimeo.com/462360034>

Kako ukrepamo, če opazimo neregistriran čebelnjak?

Čebelarji, ki opazijo na terenu čebelnjak, ki na vidnem mestu nima registrske oznake ali veterinarskega potrdila za promet čebel, podatke o lokaciji čebelnjaka sporočijo veterinarski inšpekciji na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ali kmetijski inšpekciji na Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

Alenka Jurić, dr. vet. med., UL VF Nacionalni veterinarski inštitut, Enota Celje

Lajšanje sistemskega vnetja z matičnim mlečkom za uravnoteženje imunskega odziva

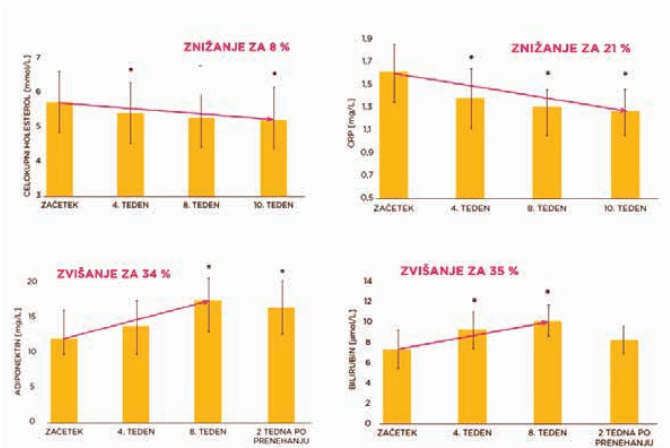
Matični mleček se je v raziskavah izkazal za koristnega pri lajšanju sistemskega vnetja nizke stopnje, ki je ključno za nastanek neuravnoteženega imunskega odziva.

dr. Rok Kopinč, univ. dipl. biokem., vodja razvoja in raziskav, Medex, d. o. o.

Matični mleček se tradicionalno uporablja za krepitev človekove odpornosti proti bolezni in krepitev zdravja, vendar natančni mehanizmi niso popolnoma znani. V novejših raziskavah se počasi odkrivajo nove funkcionalnosti matičnega mlečka, ki ponujajo vpogled v različne mehanizme delovanja, z njimi pa možne ugodne učinke na imunost in druge sisteme človeškega telesa. Eno izmed takšnih raziskav smo nedavno v sodelovanju s Fakulteto za vede o zdravju Univerze na Primorskem izvedli tudi v Medexu (Petelin s sod., 2019). Raziskava je bila dvojno slepa, placebo kontrolirana in randomizirana. Testna skupina je jemala 2 g matičnega mlečka v kapsulah (v liofilizirani obliki) osem tednov, zjutraj na tešče. V raziskavi je sodelovalo 60 zdravih ljudi (30 placebo in 30 testna skupina), starih od 29 do 53 let, z indeksom telesne mase med 23 in 25 kg/m², to je na meji med normalno in čezmerno telesno maso. Čezmerna telesna masa namreč pomeni tveganje za razvoj presnovnega sindroma, ki poveča tveganje za resna obolenja, kot so sladkorna bolezen tipa 2, srčno-žilna obolenja, zamaščenost jeter in celo nekatera rakava obolenja (Khanna s sod., 2023; Esposito s sod., 2012). Ključno za našete zaplete je sistemsko vnetje nizke stopnje, ki se razvije kot posledica kopičenja maščobnega tkiva pri ljudeh s čezmerno telesno maso. Prožilci vnetnih procesov so lahko tudi drugi dejavniki, kot so nezdrava prehrana in nezdrav način življenja, premalo gibanja, izpostavljenost toksinom, porušeno ravnoesje mikrobne flore itd. Najpogostejši markerji sistemskega vnetja nizke stopnje, ki so povezani s povečanim tveganjem za različne bolezni, vključujejo povišan mirujoči C-reaktivni protein (CRP, 3–10 mg/l) (Ellulu s sod., 2017), povišan vnetni citokin interleukin-6 (IL-6 > 1,5 µg/l) in znižan protivnetni adipokin adiponektin (< 7,9 mg/l) (Chen s sod., 2012). Zlasti kadar je takšno vnetje kronično oz. dolgotrajno, lahko pride zaradi stalnih vnetnih signalov do spremembe v delovanju imunskega sistema. Ta se lahko začne odzivati pretirano vnetno, lahko napada lastno telo (avtoimunske bolezni) ali pa se pretirano odzove v primeru virusnih in bakterijskih infekcij (citokinska nevihta v primeru covid-19).

Rezultati klinične raziskave

Matični mleček se je v študiji izkazal za učinkovitega pri izboljšanju lipidnega profila in znižanju markerjev sistemskega vnetja. Tako se je po dveh mesecih jemanja matičnega mlečka 2 g dnevno zmanjšal vnetni marker C-reaktivni protein za 21 %, za 34 % se je povišala raven protivnetnega citokina – adiponektina, endogenega antioksidanta bilirubina za 35 %, skupnega antioksidativnega potenciala seruma za 45 % (Slika 1). V nadaljevanju bomo podrobneje predstavili pomen nekaterih rezultatov za delovanje imunskega sistema in tveganje za srčno-žilne bolezni.

Slika 1: Glavni rezultati klinične študije o vplivu matičnega mlečka na lipidni profil in markerje sistemskega vnetja (Petelin s sod., 2019)

C-reaktivni protein

CRP je močno povišan v primeru infekcij (tudi do 300 mg/l v serumu), v odsotnosti infekcije pa je vrednost < 5 mg/l. Vendar če analiziramo koncentracijo CRP z občutljivejšimi metodami, lahko opazimo, da je mirujoči CRP (v odsotnosti infekcije) pozitivno povezan z indeksom telesne mase (ITM). Ljudje z višjim ITM-jem imajo tudi višje mirujoče ravni CRP-ja (Kimm s sod., 2009). Delongui s sod. (2013) je pokazal, da imajo ljudje z ITM-jem 30–35 kg/m² v povprečju za 2,65-krat višje serumske koncentracije CRP-ja kot ljudje z ITM-jem 18,5–25 kg/m², kar kaže na

vnetne procese nizke stopnje v povezavi z ITM-jem. Višje ravni mirujočega CRP-ja pomenijo povišano tveganje za razvoj srčno-žilnih bolezni. Ravni CRP-ja nad 3 mg/l tako povečajo tveganje za razvoj koronarne bolezni srca za 60 % (Buckley s sod., 2009). Višje ravni mirujočega CRP-ja so znak sistemskega vnetja, ki je ključno za razvoj disreguliranega imunskega odziva.

Adiponektin

Adiponektin je hormonska beljakovina in protivnetni citokin, ki se sprošča iz maščevja (adipokin). Poleg protivnetne vloge uravnava tudi metabolizem glukoze in maščob. V primeru povečanja maščobnega tkiva, v kontekstu čezmerne telesne mase, se koncentracija tega citokina zniža, prevladovati začnejo vnetni procesi, ne samo lokalno, temveč z vplivnim območjem po celem telesu, in tako prispevajo h kroničnemu sistemu vnetju nizke stopnje. V študiji se je adiponektin statistično značilno povišal kar za 34 %. V več raziskavah so pokazali, da adiponektin deluje kot zaščita pred škodljivimi vplivi nezdrave prehrane. Odstranitev gena za adiponektin je mišim na dieti z visoko vsebnostjo maščob skrajšala življenjsko dobo za 14 %, podvojitev gena pa podaljšala življenje za 10 % (Li s sod., 2021). Hospitalizirani pacienti s covidom-19, z višjimi vrednostmi adiponektina v krvi ob sprejemu v bolnišnico, so imeli tudi večjo možnost preživetja (Hindsberger s sod., 2023).

Bilirubin

Bilirubin je razgradni produkt hema, ki v človeškem telesu deluje kot antioksidant pri nevtralizaciji prostih radikalov, ki nastajajo v velikih količinah tudi pri imunskem odzivu na okužbe z bakterijami in virusi. Bilirubin lahko zaradi ciklične regeneracije nevtralizira do 10.000-krat višje koncentracije prostih radikalov v primerjavi s koncentracijo samega bilirubina. Bilirubin je pri visokih koncentracijah lahko nevrotoksičen. Normalne koncentracije so pod 17 $\mu\text{mol/l}$, raziskave pa kažejo, da višje koncentracije v normalnem rangi zmanjšajo tveganje za srčno-žilne bolezni. Kimm s sod. (2009) je pokazal, da imajo ljudje s koncentracijo

Pridobivanje matičnega mlečka iz matičnika

bilirubina v rangi 10–15 $\mu\text{mol/l}$ za približno 20 % manjše tveganje za srčno-žilne zaplete v primerjavi z ljudmi, ki imajo koncentracijo bilirubina < 10 $\mu\text{mol/l}$.

Zaključek

Dnevno uživanje matičnega mlečka 2 g/dan ima poleg pozitivnih učinkov na znižanje sistemskega vnetja tudi pozitivne učinke na zmanjšanje tveganja za srčno-žilne bolezni in povezanih zapletov. Glede na vpletenost kroničnega sistemskega vnetja nizke stopnje v etiologijo številnih kroničnih bolezni in disreguliran imunski odziv matični mleček kaže velik potencial v preventivi pri zmanjšanju tveganja za njihov nastanek in uravnavanju imunskega odziva.

Vir:

- Atzmon, G., Pollin, T. I., Crandall, J., Tanner, K., Schechter, C. B., Scherer, P. E., Rincon, M., Siegel, G., Katz, M., Lipton, R. B., Shuldiner, A. R., Barzilai, N. Adiponectin levels and genotype: a potential regulator of life span in humans. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci*. Maj 2008; 63(5): 447–453.
- Esposito, K., Chiodini, P., Colao, A., Lenzi, A., Giugliano, D. Metabolic syndrome and risk of cancer: a systematic review and meta-analysis. *Diabetes Care*. Nov. 2012; 35(11): 2402–2411. doi: 10.2337/dci2-0336. PMID: 23093685; PMCID: PMC3476894.
- Chen, S.-J., Yen, C.-H., Huang, Y.-C., Lee, B.-J., Hsia, S., Lin, P.-T. (2012) Relationships between Inflammation, Adiponectin, and Oxidative Stress in Metabolic Syndrome. *PLoS ONE* 7(9): e45693. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0045693>.
- Buckley, D. I., Fu, R., Freeman, M. et al. C-Reactive Protein as a Risk Factor for Coronary Heart Disease: A Systematic Review and Meta-analyses for the U.S. Preventive Services Task Force. *Ann Intern Med*. 2009; 151: 483–495.
- Delongui, F., Kallaur, A. P., Oliveira, S. R., Bonametti, A. M., Grion, C. M., Morimoto, H. K., Simão, A. N., Magalhães, G. G., Reiche, E. M. Serum levels of high sensitive C reactive protein in healthy adults from southern Brazil. *J Clin Lab Anal*. Maj 2013; 27(3): 207–210. doi: 10.1002/jcla.21585. Epub, 20. februar 2013. PMID: 23426911; PMCID: PMC6807483.
- Dinh, K. M., Kaspersen, K. A., Mikkelsen, S., Pedersen, O. B., Petersen, M. S., Thøner, L. W., Hjalgrim, H., Rostgaard, K., Ullum, H., Erikstrup, C. Low-grade inflammation is negatively associated with physical Health-Related Quality of Life in healthy individuals: Results from The Danish Blood Donor Study (DBDS). *PLoS One*. Mar. 2019; 28(14): e0214668. doi: 10.1371/journal.pone.0214668. Erratum in: *PLoS One*. Maj 2019; 28(14): e0216339. PMID: 30921429; PMCID: PMC6438577.
- Ellulu, M. S., Patimah, I., Khaza'ai, H., Rahmat, A., Abed, Y. Obesity and inflammation: the linking mechanism and the complications. *Arch Med Sci*. Jun. 2017; 13(4): 851–863. doi: 10.5114/aoms.2016.58928. Epub, 31. marec 2016. PMID: 28721154; PMCID: PMC5507106.
- Gawron-Skarbek, A., Chrzczanowicz, J., Kostka, J., Nowak, D., Drygas, W., Jegier, A., Kostka, T. Cardiovascular risk factors and total serum antioxidant capacity in healthy men and in men with coronary heart.
- Hindsberger, B., Lindegaard, B., Rabøl Andersen, L., Bastrup Israelsen, S., Pedersen, L., Bela Szecsi, P., Benfield, T. Circulating Adiponectin Levels Are Inversely Associated with Mortality and Respiratory Failure in Patients Hospitalized with COVID-19. *Int J Endocrinol*. Mar. 2023; 14: 2023:4427873. doi: 10.1155/2023/4427873. PMID: 36960389; PMCID: PMC10030212.
- J Med Virol. Apr. 2022; 94(4): 1558–1565. doi: 10.1002/jmv.27500. Epub, 11. december 2021. PMID: 34862613; PMCID: PMC9015601.
- Khanna, D., Khanna, S., Khanna, P., Kahar, P., Patel, B. M. Obesity: A Chronic Low-Grade Inflammation and Its Markers. *Cureus*. Feb. 2022; 14(2): e22711. doi: 10.7759/cureus.22711. PMID: 35386146; PMCID: PMC8967417.
- Kimm, H., Yun, J. E., Jo, J., Jee, S. H. Low serum bilirubin level as an independent predictor of stroke incidence: a prospective study in Korean men and women. *Stroke*. Nov. 2009; 40(11): 3422–3427.
- Li, N., Zhao, S., Zhang, Z., Zhu, Y., Gliniak, C. M., Vishvanath, L., An, Y. A., Wang, M.-Y., Deng, Y., Zhu, Q., Shan, B., Sherwood, A., Onodera, T., Oz, O. K., Gordillo, R., Gupta, R. K., Liu, M., Horvath, T. L., Deep Dixit, W., Scherer, P. E. (2021) Adiponectin preserves metabolic fitness during aging *eLife* 10: e65108.
- Petelin, A., Kenig, S., Kopinč, R., Deželak, M., Černelič Bizjak, M., Jenko Pražnikar, Z. Effects of Royal Jelly Administration on Lipid Profile, Satiety, Inflammation, and Antioxidant Capacity in Asymptomatic Overweight Adults. *Evid Based Complement Alternat Med*. Jun. 2019; 2019: 4969720.
- Rautiainen, S., Larsson, S., Virtamo, J., Wolk, A. Total antioxidant capacity of diet and risk of stroke: a population-based prospective cohort of women. *Stroke*. Feb. 2012; 43(2): 335–340. doi: 10.1161/STROKEAHA.111.635557. Epub, 1. december 2011. PMID: 22135074.
- Suárez-Reyes, A., Villegas-Valverde, C. A. Implications of Low-grade Inflammation in SARS-CoV-2 Immunopathology. *MEDICC Rev*. Apr. 2021; 23(2): 42. doi: 10.37757/MR2021.V23.N2.4. Epub, 30. april 2021. PMID: 33974614. disease. *Biomed Res Int*. 2014; 2014: 216964. doi: 10.1155/2014/216964. Epub, 11. avgust 2014. PMID: 25180177; PMCID: PMC4141418.
- Yaghoubi, N., Youssefi, M., Jabbari Azad, F., Farzad, F., Yavari, Z., Zahedi Avval, F. Total antioxidant capacity as a marker of severity of COVID-19 infection: Possible prognostic and therapeutic clinical application.

Matični mleček

Smrtoglavec – skrivnostni obiskovalec čebeljega panja

Simon Golob, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja (simon.golob@czs.si)

Foto: Mira Jenko Rogel

Buba smrtoglavca z vidnim rilčkom

Gosenica smrtoglavca z vidnim rilčkom

Foto: Simon Golob

Smrtoglavec z razponom kril do 13 cm

Predvsem v spomladanskem in jesenskem času lahko v panjih najdemo ostanke večjega metulja, ki ga čebele iz panja niso mogle odstraniti, so ga pa zato propolizirale in na ta način preprečile njegovo razkrajanje. Za katero žival pravzaprav gre, kako je videti in zakaj zahaja v čebelje panje?

Gre za smrtoglavca (*Acherontia atropos*), nočnega metulja iz družine vešcev, katerega življenjski prostor obsega območje Sredozemlja, Bližnjega vzhoda in večine Afrike (vse do skrajnega juga celine). Zaradi vsakoletnih selitev je lahko na severu ob vedno bolj milih zimah

prisoten do Velike Britanije in Skandinavije, opažen pa je bil tudi na Islandiji in severu evropskega dela Rusije. Na vzhodu se pojavlja vse do Indije, zahodnega dela Savdske Arabije in vzhodnega dela Kazahstana, na zahodu pa do Azorov in Kanarskih otokov. Nočni metulj, ki pri nas ni avtohton, je tipičen selivec na dolge razdalje, ki v osrednjo Evropo prileti v začetku poletja z območij južne Evrope ali Afrike.

Gosenice smrtoglavca so rumenih, zelenih in rjavih odtenkov in zrastejo do velikosti 12–13 cm. Njihov življenjski prostor so predvsem njive, kjer se prehranjujejo z različnimi rastlinami, najpogosteje pa s krompirjem in k njemu sorodnimi vrstami iz družine razhudnikov (*Solanaceae*). Gosenice se zabubijo v zemlji, bube, iz katerih se razvijejo odrasli osebki, pa so gladkega sijočega videza in rdeče rjave barve. Za odrasle osebe je značilen videz lobanje na hrbtni strani oprsja, po kateri je žival tudi poimenovana. Čeprav smrtoglavec z razponom kril do 13 cm ni ravno majhen, pa zaradi svojega načina življenja večini ljudi ostane prikrit in posledično neznan. Svetli del dneva preživi predvsem na deblih dreves, kjer se zaradi varovalne barve uspešno zlije z drevesnim lubjem. Aktiven postane v nočnem času, ko ga v notranjost čebeljih panjev žene

Smrtoglavec dan preživi skrit na lublju dreves.

Foto: Simon Golob

ZANIMIVOST

Smrtoglavci imajo razvit obrambni mehanizem, pri katerem, ko se počutijo ogrožene, skozi žrelo spuščajo kratko trajajoče zvoke. Posamezni piski trajajo približno 200 ms in so sestavljeni iz faz napihovanja, kratkega premora in izpihovanja ter so posledica vpihovanja in izpihovanja zraka skozi žrelo živali.

Foto: Mira Jenko Rogel

Ostanki smrtoglavcev, ki jih čebele niso mogle odstraniti iz panjev.

nenasitna želja po medu. Za takšen način prehranjevanja je opremljen s kratkim in debelim rilčkom, s katerim preluknja pokrovčke satnih celic in iz njih izsesa med. Da ga pri delu čebele ne zaznajo, smrtoglavci izloča kemijske snovi, s katerimi ponazarja vonj čebel in tako prikriva svojo prisotnost ter pomirja čebele. Na obiskovanje panjev je prilagojen tudi z večjo odpornostjo proti čebeljemu strupu, zaščito pred piki čebel pa mu (predvsem v omejenem prostoru med sati) omogoča tudi postavitev kril. Kljub vsemu pa obramba smrtoglavca ni popolna. Če ga čebele v panju ali pred žrelom zaznajo, se močno razdražijo in postanejo agresivne. To in dejstvo, da smrtoglavci, ki se je najedel medu, pogosto ne zmore več zapustiti panja skozi žrelo, sta tudi razloga, da v panjih poginejo. Ker čebele zaradi velikosti vsiljivca tega ne morejo vedno odstraniti skozi žrelo panja, z mrtvih smrtoglavcev odstranijo mehke dele, preostanek telesa

pa obdajo s propolisom, ga na ta način balzamirajo in preprečijo propadanje znotraj panja. Vdori smrtoglavcev v panje so pogosti predvsem v jeseni, razen povečanega vznemirjenja čebel in hranjenja z zalogami medu pa ta žival čebelarjem večje škode ne povzroča. Vstop v panj mu lahko preprečimo z žrelnimi zapornicami ali drugimi načini zmanjševanja višine in širine žrela.

Viri:

- Bahmer, H. 2023. Fremder Gast. Deutsches Bienen-Journal, 2023, 1: 47.
- Brehm, G. in sod. 2015. The unique sound production of the Death's-head hawkmoth (*Acherontia atropos* (Linnaeus, 1758)) revisited. Die Naturwissenschaften. 102 (7–8). 1292.
- Bolu, H., Kara, K., Zirek, D., Ozaslan, C. 2015. A New Host *Acherontia atropos* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera: Sphingidae) Record for *Drino atropivora* (Robineau-Desvoidy 1830): (Diptera: Tachinidae) from Turkey. Journal of the Entomological Research Society. 17. 11–16.

ZANIMIVOST

Čeprav je smrtoglavci za ljudi povsem neškodljiv (razen manjše škode v poljedelstvu in čebelarstvu), pa ga zaradi svojega videza in nočnega načina življenja spremlja negativen in mračen predznak, izražen tudi v številnih ljudskih vražah in verovanjih. V preteklosti so ljudje verjeli, da je ta nočni metulj prinašalec zla, nesreče in smrti ter da njegovo opažanje napoveduje kugo ter druge nevšečnosti in nesreče. V sodobnem času pa se smrtoglavci pojavlja tudi v nekaterih literarnih in filmskih delih iz žanra grozljivk. Smrtoglavci je v številnih jezikih poimenovan po značilni obliki lobanje na oprsju, mračen izvor pa ima tudi znanstveno ime (*Acherontia atropos*), ki ga je živali dal Carl Linne. To ima izvor v starogrški mitologiji. Aheron (ali Stiks) je ime reke v starogrškem mitološkem podzemlju – Hadu –, čez katero so morale iti duše umrlih, Atropos pa boginja usode, ki s škarjami reže nit življenja.

Obnova in zaščita čebelnjakov

Čebelarstva zveza Slovenije že vrsto let sodeluje s podjetjem Helios TBLUS, ki je pokrovitelj projekta Obnove čebelnjakov iz registra starih čebelnjakov Slovenije. Pogovarjali smo se z razvojno inženirko Sandro Prešeren, ki obiskuje čebelnjake in svetuje, s katerimi Belinkinimi izdelki jih je najboljše zaščititi.

Kateri so skupni imenovalci čebelnjakov, ki jih obiskujete?

Vsi čebelnjaki, ki jih obiskujemo, so vpisani v register starih čebelnjakov Čebelarstva zveze Slovenije. Komisija jih glede na njihovo starost, izvirnost in posebnost razdeli v tri kategorije. V prvo kategorijo so uvrščeni značilni slovenski čebelnjaki, v drugo stari in v tretjo kategorijo posebni čebelnjaki. Večina čebelnjakov je uvrščena v prvo kategorijo, za katero je značilna tipična konstrukcija za slovenski čebelnjak. To je slog osrednjeslovenskega čebelnjaka, imenovanega tudi kranjsko-koroški čebelnjak. Nekateri čebelnjaki iz registra so naseljeni, drugi ne in se uporabljajo v izobraževalne namene.

Bočna vzhodna stran čebelnjaka z značilno asimetrično dvokapno streho. Čebelnjak g. Antona Koželja v Ravnem Dolu pri Krki. Foto: Sandra Prešeren

V kakšnem stanju so običajno čebelnjaki?

Ohranjenost čebelnjakov je odvisna od njihove starosti ter ohranjenosti vgrajenega lesa. Zastajanje vode na posameznih elementih, neposredni stik lesa z zemljo, vodoravno postavljeni leseni opazni elementi in ozki nadstreški bistveno vplivajo na obstojnost lesa ter skrajšajo njegovo življenjsko dobo.

Nekateri čebelnjaki, ki smo si jih ogledali, so bili postavljeni pred kratkim, zato obnove še niso potrebovali (čebelnjak na Grajskem hribu v Ljubljani, 2021). Pri drugih čebelnjaki pa je ohranjenost lesa zelo različna. Na objektih opazimo mesta, okužena z glivami razkrojevalkami (trohnikovkami) in insekti, nekatere deske so delno okužene z algami. Na strešnih kritinah iz slame je pogosto opaziti mah ali lišaj.

Katere materiale priporočate za obnovo in zakaj?

Les na čebelnjakih je pogosto napaden z insekti, glivami razkrojevalkami lesa (trohnikovkami) in algami, zato je sanacija lesa nujna. Po uporabi sredstva za sanacijo je obvezna dodatna uporaba zaščitnega premaza, ki s svojim zaščitnim filmom prepreči neposreden stik biocidov z okoljem. Čebelnjak obnavljamo, ko ni naseljen. V primeru stalno naseljenega čebelnjaka obnova z biocidnimi izdelki ni primerna!

Sanacija mest, okuženih z algami:

Mesta, okužena z algami, saniramo s sredstvom za uničevanje alg – **Algidom** – po navodilih, navedenih na embalaži. Ko uničimo alge, površino očistimo z vodo – najbolje z uporabo visokotlačnega čistilca – ter posušimo.

Sanacija lesa, okuženega z insekti:

Star vgrajen les, okužen z **insekti**, obdelamo s **Fentinom**, ki vsebuje insekticid, ki uniči žive larve v lesu. V izletne odprtine ga vbrizgamo s pomočjo nastavka, ki je vgrajen na dozi, da sredstvo doseže v globini okužen les. Sušenje lesa, obdelanega s **Fentinom**, je odvisno od količine

porabljenega sredstva. Če ga vbrizgamo, se lahko suši tudi nekaj tednov. Obdelane luknjice po potrebi zapolnimo s **kitom za les**. Pred nanašanjem lazure pokitano površino pobrusimo.

Sanacija lesa, okuženega z glivami trohnikovkami:

Strohnele dele zamenjamo z novim ali starim, še ohranjenim in neokuženim lesom. Preden ga vgradimo, ves les impregniramo z biocidno impregnacijo – **Belles** – in po sušenju zaščitimo z lazuro **Belton**. Ko se lazura dobro posuši, les vgradimo.

Preventivna biocidna zaščita lesa pred biološkimi lesnimi škodljivci:

Preden les preventivno zaščitimo, ga dobro pobrusimo. Na mestih, kjer je les že močno degradiran zaradi delovanja UV-žarkov (sončne svetlobe), je brušenje do zdravega lesa praktično neizvedljivo. S preventivno zaščito lesa preprečimo nadaljnjo degradacijo lesa zaradi napada gliv trohnikov in insektov. V te namene priporočamo uporabo biocidnega izdelka **Impregnant** (na vodni osnovi) ali **Belles** (na topilni osnovi). Vse lesene površine se premažejo z impregnacijo v količini, predpisani na embalaži. Tudi v tem primeru pustimo, da se les dobro presuši. Ker so **Algid**, **Fentin** in **Impregnant** (oziroma **Belles**) biocidni izdelki, pri delu uporabljamo

osebna zaščitna sredstva. Notranje prostore v tem času dobro zračimo.

Zaščita lesa pred vremenskimi vplivi in okrasna zaščita lesa:

Ko je impregnacija posušena, les zaščitimo zunaj s tremi sloji vodne lazure **Interier**, znotraj pa vsaj z enim slojem. Na ta način bomo biocide zaprli v les in preprečili dostop do okolja. Pozorni smo tudi pri zaščiti prečnih rezov (čela brun in desk) ter poškodb od žebeljev oz. vijakov, ki jih tudi dobro premažemo z lazuro.

Kaj svetujete čebelarjem pri skrbi za čebelnjake? Kaj je bistveno pri zaščiti oziroma njihovi obnovi?

Čebele so izredno občutljive žuželke, zato je pomembno, kdaj in kako premazujemo ter kdaj vstavimo panje v čebelnjak.

Najugodnejši čas za premazovanje je zgodaj spomladi ali pozno jeseni, ko čebele ne izletavajo. Če bomo pri zaščiti ali obnovi čebelnjaka uporabili vodni lazurni premaz **Interier**, bomo zaradi krajšega časa sušenja čebele lahko naselili že po enem dnevu.

Pri prvem premazovanju oziroma gradnji čebelnjaka lesene elemente impregniramo z Impregnantom še pred izgradnjo. Ta vsebuje biocide, ki so potrebni za zaščito lesa pred škodljivci, vendar lahko škodujejo čebelji zalegi. Zato je treba paziti, da čebele ne pridejo v stik z impregniranimi lesenimi površinami. Tako impregniran les nato premažemo z **Interierjem**, ki ne vsebuje biocidov in ima dve nalogi. Lazura naredi površinsko zaporo za biocide, da čebele ne pridejo v stik z njimi, les pa zaščiti pred vremenskimi vplivi ter ga obarva. Lazuro navadno nanašamo po izgradnji čebelnjaka (prvi nanos lahko tudi pred izgradnjo). Kakovost zaščite je odvisna tudi od pravilnega dela. Zato je dobro vedeti, da morajo biti vse površine pred premazovanjem suhe, naslednje sloje vedno nanašamo takrat, ko je prejšnji premaz suh. Pri nizkih temperaturah se čas sušenja lazure podaljša. Tudi visoka relativna vlaga ozrača podaljša sušenje premazov. Izogibamo se premazovanju na močnem soncu.

Čeprav je vodna lazura **Interier** po osnovnem namenu izdelek, ki ga priporočamo za zaščito lesa v notranjosti, ga lahko uporabimo tudi za zaščito vremensko izpostavljenega lesa. Bistveno pa je, da na površino nanesemo tri sloje tega premaza (in ne dva sloja, kakor je napisano na embalaži). Druga Belinkina vodna lazura **Exterier ni primerna za zaščito čebelnjakov**, saj vsebuje konzervans filma, ki bi lahko škodoval čebelji zalegi.

Les pa lahko pred vremenskimi vplivi zaščitimo tudi s topilnimi lazurami, in sicer s tremi sloji Beltona ali dvema slojema Beltopa UV Plus. S tem bo čas sušenja daljši. Če uporabimo kot impregnacijo Belles (na topilni osnovi), nato pa se odločimo za zaščito z vodno lazuro (**Interier**), moramo pred nanašanjem vodne lazure površino res

dobro osušiti (najmanj tridnevno sušenje pri normalnih pogojih).

Les se pod vplivom vlage in temperature širi in krči. V prvem letu se les prilagaja mikroklimi okolja, zato je tovrstnih dilatacij največ. Ker premaz včasih ne more slediti takšnim dilatacijam, na njegovi površini nastanejo drobne, očem navadno nevidne razpoke. Zato eno leto po gradnji in zaščiti čebelnjaka les premažemo še z enim tankim slojem izbrane lazure. S tem zapolnimo vse mikro razpoke, ki so nastale zaradi prilagajanja lesa.

Pogostost obnavljanja je odvisna od mikroklimi, od pravilne vgradnje lesa, od njegove vrste in kakovosti, od kakovosti premaza, od načina premazovanja in debeline premaza. Premaz je najbolj izpostavljen propadanju, če je les obrnjen proti jugu in zahodu, če ni pravilno vgrajen ali če je postavljen tako, da na njem zastaja voda. Kadar je les močno izpostavljen vremenskimi vplivom, moramo premaz obnoviti že po nekaj letih.

Notranjosti panjev ne smemo ščititi s premazi.

Vsekakor pa je pred vremenskimi vplivi treba zavarovati zunanji, izpostavljeni del panja. Premaz, s katerim premažemo zunanje dele panja, ne sme vsebovati snovi, ki bi lahko kakor koli škodovali čebelam in čebelji zalegi. Zato za takšno premazovanje niso primerni izdelki, ki vsebujejo biocide ali dodatke, ki so lahko nevarni za čebele. Za premazovanje panjskih končnic in njihovo poslikavo je primerna Belinkina lazura na vodni osnovi – **Interier**. Za kakovostno zaščito je treba pred poslikavami, ki imajo navadno le dekorativni učinek, celotno površino panjske končnice premazati s tremi sloji **Interierja**. Na tako pripravljeno podlago lahko nato nanesemo poslikave.

Pri prvi zaščiti čebelnjaka se seveda lahko odločimo tudi za drugo možnost in impregnacij sploh ne uporabimo, a moramo biti pripravljeni na to, da bodo les morda napadle glive. Posebno moteč je napad gliv modrivk, ki les pod svetlimi lazurami temno obarvajo. Ta pojav bo bistveno manj opazen, če se bomo odločili za uporabo temnejšega odtenka lazure.

Z uporabo kakovostnih premazov lahko življenjsko dobo lesa povečamo do sedemkrat.

Čebelarstva zveza Slovenije

Okuženost s troh-
nivkami in insekti.
Čebelnjak g. Antona
Koželja v Ravnem
Dolu pri Krki.
Foto: Jelica Vince

Čebelarjeva opravila v februarju

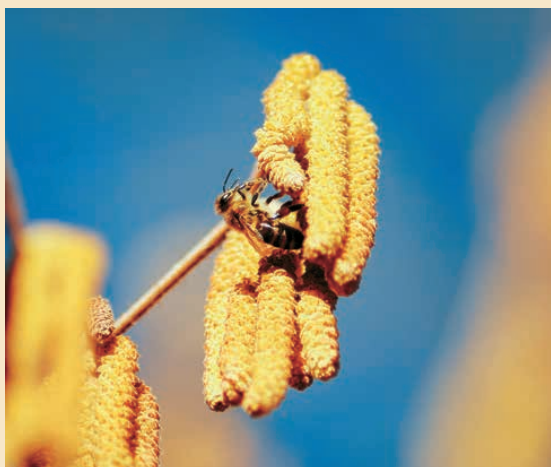
Tomaž Granda (tomaz_granda@hotmail.com)

Vremensko stanje

Februar je v nedavni preteklosti veljal za mesec z največjo količino snežnih padavin. Kot lahko razberemo iz preteklih zapisov, je sneg pokrajino prekril za več dni, celo tednov. Vse naštetu je bilo možno zaradi nizkih temperatur in kratkih dni, ki so botrovali tudi starinskemu imenu tega meseca – svečan. Ime po nekaterih virih povezujemo s svečo – iz voska zaradi kratkih dni ali pa ledeno zaradi nizkih temperatur. Obe interpretaciji sta za čebelarje izjemno pomembni, saj prav ta dejavnika najbolj vplivata na razvoj vegetacije, ki mu sledi tudi razvoj čebelje družine. Nizke temperature povzročijo, da se voda spremeni v obliko, ki je za rastline nedostopna. Prav tako bi ledeni kristali poškodovali tkiva in celice, saj se njihova prostornina v primerjavi z vodo v tekoči obliki poveča. Drug dejavnik, ki vpliva na razvoj, je svetloba. Ta pri veliki večini rastlin ali spodbudi ali pa zavre rast, saj je izkoristek fotosinteze pri nizki intenziteti sončne svetlobe in nizki dnevni osvetlitvi premajhen. Ponavadi sta za začetek rasti potrebna izpolnjena oba dejavnika – dovolj sončne svetlobe ter dovolj visoke temperature. V zadnjem času se podnebje spreminja, opazimo lahko toplejše zime ter posledično manjše število dni s snežno odejo. Prav to spodbuja zgodnejši razvoj rastlinja, kar poveča možnost pozeb v poznejših mesecih.

Okolica čebelnjaka

Foto: Arhiv ČZS

Februar je za čebelarja lahko tudi čas, ko razmisli o tem, katere medovite rastline bo v okolici, bližnji in širši, posadil v prihajajočih mesecih. Če v bližnji okolici čebelnjaka ni mogoče opaziti zgodnjecvetočih rastlin – predvsem lesk in vrb, ki ponudijo večje količine cvetnega prahu –, je priporočljivo v bližini zasaditi kaj od naštetega. Na začetku pomladi, ko so dnevi še hladni, čebele letijo le nekaj 100 m stran od čebelnjaka in le na tej razdalji izkoristijo vire cvetnega prahu. Če je lesk in vrb v okolici veliko, se raje odločimo za zasaditev medovitih rastlin, ki bodo potencialno čebelam na voljo v poletnih mesecih. Takrat nastopi brezpašno obdobje, v katerem je vsak vir nektarja, peloda in mane

pomemben. Še bolj kot za medonosne čebele je tak vir pomemben za čebele samotarke ter čmrlje. Čebelarji smo zanimiv del kmetijskega sektorja, ki za svoje delo ne potrebujemo velikih obdelovalnih površin. Čebele se pravzaprav »pasejo« na tujih površinah, zato je sajenje medovitih rastlin posameznikov in čebelarskih društev svojevrstna obveznost. Pri tem ne smemo pozabiti, da s sajenjem dodatnih medovitih rastlin pripomoremo tudi k ohranjanju divjih opraševalcev, katerih številčnost in vrstna pestrost se ponekod manjšata tudi zaradi velikega števila družin medonosne čebele. Pri izbiri rastlin naj bo pristop celovit in premišljen. Človek ima moč spreminjati naravo, hkrati pa jo lahko tudi ohranja oziroma do neke mere povrne v prvotno stanje. Zato pri zasaditvi niso pomembni zgolj čas cvetenja (da bi se izognili pozebi), količina nektarja in cvetnega prahu, temveč tudi sestava prvotne, ponavadi gozdne združbe v okolici. Vrstna sestava rastlin v okoliških naravnih sestojih naj bo glavno vodilo. Pri tem naj opozorim na invazivne vrste, ki se jih izogibamo, ne glede na veliko izločanje nektarja. Če je mogoče in je prisotne dovolj volje, upoštevajmo tudi izvor rastlin, ki jih posadimo. Izogibajmo se nakupu sadik z drugega konca sveta, raje izbirajmo sadike iz bližnje okolice. Sadike si lahko priskrbimo iz bližnjega gozda, kjer je mladik preveč (jasno je, da bodo nekatere zaradi medsebojnega tekmovanja propadle), in jih presadimo na primerno območje.

Stanje v naravi

V naravi lahko opazimo prve cvetoče rastline, ki jih čebele izkoristijo kot vir nektarja in cvetnega prahu. Med zelnatimi rastlinami prevladujejo zgodnje spomladanske rastline, ki založne snovi shranjujejo v gomoljih ter cvetijo še pred olistanjem drugih rastlin v gozdu. V gozdovih tako zacvetijo različne vrste telohov, veliki ter mali zvonček, leska, ki je na gozdnem robu celo pogostejša in daje obilo cvetnega prahu (pelodne paše). Ob vodotokih ter na vlažnih travnikih so izjemnega pomena vrste iz rodu vrb (*Sallix* sp.)

Foto: Arhiv ČZS

in jelš (*Alnus* sp.). V nižinskih delih Slovenije sta najpogostejši bela vrba in vrba iva, medtem ko je izmed jelš najpogostejša črna jelša. Na kamnitih (ponavadi apnenčastih) in toplih oz. soncu izpostavljenih območjih zacveti spomladanska resa, ki zaradi razširjenosti od nižin pa vse do alpskega pasu daje dalj trajajočo razvojno pašo, ki čebelje družine oskrbi z medicino in cvetnim prahom.

Hkrati se na travnikih razvijejo različne vrste žafranov in trobentice. Zaradi vremenskih preobratov lahko prve cvetove tudi prekrije sneg, na kar našteje rastline niso pretirano občutljive, saj so prilagojene na takšne motnje.

V čebelnjaku

Foto: Tomaž Granda

Doma narejen pripomoček za zbijanje satnikov

Tako kot januarja se tudi februarja izogibam delu okoli čebelnjaka in s tem vznemirjanja čebel. V toplih dneh opazujem izletanje čebel in morebiten vnos cvetnega prahu. Poskrbim, da po sneženju odstranim sneg z žrel panjev. Seveda je sneg tudi izolator, zato ga s streh in okolice nakladnih panjev ne čistim. Prav tako odstranim odmrle čebele, če jih na žrelu ali dnu opazim več kot pri drugih družinah. Načeloma čebele za mrtvice poskrbijo same, so pa te lahko vir mikroorganizmov, ki bi se potencialno lahko razširili tudi na družino. V toplejših dneh lahko čebelar obnovi zaščitne premaze na panjih s tako imenovano do čebel prijazno oz. neagresivno barvo ali lakom. Prav tako je treba poskrbeti za zračenje panja. V ta namen pri AŽ-panju odprem vrata ter s tem preprečim plesnenje notranjosti panja. Februarja je treba priskrbeti napajalnike z vodo na osončenih mestih. Avtorji nekaterih člankov poročajo o pomembnosti dovolj hitrega postavljanja napajalnikov, saj se čebele vračajo k prvemu najdenemu viru vode. Napajalniki so še posebej pomembni na območjih, kjer v bližini ni vodnih virov.

Drugi postopki glede opazovanja moči družine in morebitnega dodajanja medenih satov družinam, ki to potrebujejo, so enaki, kot sem jih opisal v prejšnji številki. Sicer je februar tisti mesec, ko sam zbijem največ satnikov. Za zdaj zbijam le AŽ-satnike, saj imam doma narejeno šablono, ki ne omogoča zbijanja LR-satnikov. Okvirje zbijam s pnevmatskim spenjalnikom, pri tem uporabljam sponke, dolge 40 mm in široke 5,7 mm, in lepilom za les. Z rokami obračam letvice satnika, medtem pa z nogo sprožim spenjalnik, tako da spnem vse štiri stranice. Če je mogoče, uporabljam les, ki je sušen v sušilnici in ne na zraku. Les, sušen na zraku, še ni popolnoma suh in se zaradi kasnejšega sušenja začne zvijati, kar pa posledično pomeni zvijanje okvirjev in morebitne težave pri pregledovanju panjev. Les je lahko smrekov ali lipov. Zbiti okvirji imajo na prečnih (daljših) stranicah šest lukenj in po žičenju rahlo spominjajo na črko W. Sam sem vedno delal le s satniki, ki so tako vrtani, nekoliko poševen položaj žice naj bi preprečeval sesedanje pregretega in polnega satja pri prevozu. Nato sledi žičenje satnikov, pri čemer uporabljam inoks žico. Sam zamenjam pretopljen vosek za satne osnove v bližnji čebelarski trgovini, saj mi premajhne količine stopljenega voska ne omogočajo dovolj optimalne izdelave satnih osnov iz svojega voska. Za utapljanje satnih osnov uporabljam polnilec za akumulatorje. Pri utapljanju satnih osnov poskrbim, da so te segrete vsaj na sobno temperaturo (+20 °C).

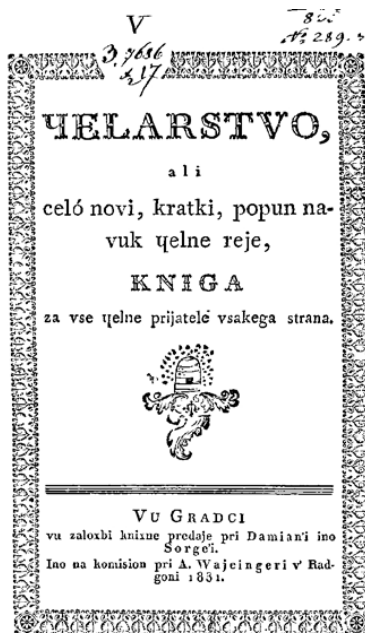
Ob 150. obletnici smrti Petra Dajnka

dr. Simon Atelšek, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

Lani smo poleg 250. obletnice smrti Antona Janše na področju čebelarstva slovtva obeleževali še eno pomembno obletnico, in sicer 150. obletnico smrti duhovnika, jezikoslovca in čebelarja Petra Dajnka, ki je umrl leta 1873.

Rodil se je leta 1787 v Črešnjevcih pri Gornji Radgoni, gimnazijo zaključil v Mariboru in bogoslovje v Gradcu. Po duhovniškem posvečenju je kot kaplan služboval v Gornji Radgoni in kasneje kot župnik v Veliki Nedelji, kjer je tudi umrl in je pokopan. Znan je zlasti po tem, da je zasnoval črkopis dajnkico, v kateri so se glasovi č, ž in š zapisovali z znaki 4, x in 8, in da je svoja verska in poučna dela pisal v vzhodnoštajerski pokrajinski različici slovenskega knjižnega jezika in se tako poskušal približati bralcu.

Za čebelarje je zanimivo zlasti njegovo delo z naslovom *Čelarstvo*, ki je izšlo leta 1831 in velja za najstarejši čebelarški priročnik, ki je bil izvirno napisan v slovenščini. Pri Glavarju in Goličniku pred njim je namreč šlo za prevoda Janševih del. Dajnkovo delo je zasnovano v obliki 500 vprašanj in odgovorov, ki so razdeljeni v šest poglavij. Dajnko v predgovoru pravi, da bi čebelarstvo lahko bilo pomembna kmetijska dejavnost, a da je zapostavljeno in da ni čebelarstva literature, ki bi bila dostopna in razumljiva preprostemu človeku. Morda lahko prav v luči približevanja preprostemu bralstvu razumemo tudi pogosto navajanje sinonimov v obravnavanem delu. Ob prvi navedbi določenega čebelarstva izraza je namreč pogosto nanizal še več sinonimov, ki jih je verjetno poznal iz žive govorice v okolici. Sklepamo, da je Dajnko tudi na ta način skušal pomagati tistim bralcem, ki morda ne bi poznali strokovnega izraza, ki ga je uporabljal v nadaljevanju knjige. Tako npr. za *matico* navaja sinonime

Naslovna stran Dajnkovega *Čelarstva* 1831. Vir: dLib.

cara, carica, krala, kraljica, vojvoda in vojvodica, za trota sinonime *čelak, čelni možak, ležak* in *trubec* in za *sat* navaja sinonime *satovnica, pogača, troščenica, vošččenica* in *okrožnica*.

Dajnkovo *Čelarstvo* pa je zanimivo tudi z vidika sodobne čebelarstva terminologije, saj lahko prav v tem delu najdemo verjetno najstarejše zapise posameznih terminov, ki jih poznamo še danes. Domnevamo, da je bil Dajnko prvi, ki je zapisal termine, kot so npr. *cvetni prah, zadelavina, brezmatičnost, matičnica* in *točilo*. Pri *točilu* je seveda treba poudariti, da ga je zapisal v drugačnem pomenu, kot ga poznamo danes. V Dajnkovem času še niso čebelarili s premičnim satjem, tako da je izraz *točilo* označeval stiskalnice

podoben pripomoček za stiskanje medu iz satja ali za pridobivanje voska s stiskanjem segretyh voščin. Dajnkov čebelarški priročnik, ki je dragocen vir za raziskovanje vzhodnoštajerskega čebelarstva izraza iz prve polovice 19. stoletja, je torej posredno vplival tudi na razvoj sodobne slovenske čebelarstva terminologije. Vsekakor je prav, da se tudi v čebelarstvih vrstah ohranja spomin na tega velikega štajerskega rojaka.

Viri:

- Novak, A. (1998): Čebelar Peter Dajnko. Dajnkov zbornik, str. 373–377.
- Novak, F. (1998): *Dajnkovo čebelarstvo izrazje*. Dajnkov zbornik, str. 199–207.
- Poklucar, J. (2001): *Dajnkovo Čelarstvo 170 let po svojem izidu*. Čelarstvo, ali Celó novi, kratki, popun navuk čelne reje, str. 6–13.
- Porenta, T. (2018): *Veliki ljudje slovenskega čebelarstva*.
- Rajh, B. (1998): *Peter Dajnko kot predstavnik vzhodnoštajerskega razsvetljenstva*. Dajnkov zbornik, str. 11–26.

Pesmarica Glasbene čebelice

Čebelarstva zveza Slovenije bo 3. februarja 2024 izdala pesmarico *Glasbene čebelice* avtorja profesorja Tomaža Habeta. Pesmarica *Glasbene čebelice* je po nam znanih podatkih prva tovrstna v svetu in darilo ČZS ter prof. Habeta ob kulturnem prazniku. Čebelarstva društva bodo brezplačen izvod pesmarice prejela na občnem zboru 9. marca 2024. **Predstavitev pesmarice bo 3. februarja 2024 ob 16. uri v Hiši kranjske čebele, kjer bo tudi pogovor s profesorjem Habetom.** Pesmarica v »trdi« vezavi bo na voljo za prodajo od 3. februarja 2024 na sedežu ČZS po ceni 30,00 EUR. Za člane ČZS je cena 20,00 EUR. V primeru pošiljanja po pošti se zaračuna poštnina. Naročila sprejemamo na: ines.zunic@czs.si ali 01 729 61 00.

Občni zbor Čebelarске zveze Slovenije

V soboto, 9. marca 2024, ob 9. uri bo v prostorih ČZS na Brdu pri Lukovici potekal 73. redni Občni zbor ČZS. Redni občni zbor bo hkrati tudi volilni. Vabilo z dnevnim redom bo objavljeno v naslednji številki Slovenskega čebelarja in posredovano na naslove predsednikov društev.

Volitve članov UO-ja v volilnih okoliših so bile izvedene ob regijskih posvetih društev, ki so potekali novembra 2023. Postopek evidentiranja možnih kandidatov za predsednika, člane nadzornega odbora ter častnega razsodišča ČZS se je začel 30. junija 2023 in se je zaključil 16. januarja 2024 ob polnoči.

V vednost vam za lažjo odločitev prilagamo na občnem zboru predlagane kandidate za nadzorni odbor, častno razsodišče ter predsednika ČZS.

Voli se pet članov nadzornega odbora in pet članov častnega razsodišča.

Rok za vlaganje kandidatur: **16. januar 2024.**

1/a Za predsednika Čebelarске zveze Slovenije smo pravočasno prejeli naslednje kandidature:
Boštjan Noč, ČD A. J. Breznica.

Kandidatura s podporo čebelarских zvez: Čebelarска zveza Gorenjske, Čebelarска zveza Štajerske, Čebelarска zveza Koroške, Čebelarска zveza P. P. Glavarja za Dolenjsko, Čebelarска zveza društev Pomurja, Klub čebelarских mojstrov Slovenije in

čebelarских društev: Anton Janša Breznica, Goriče, Litija, Zagorje, Vojnik, Šentjur, Dobrna, Henrik Peternel Celje, Ponikva, Šmarje pri Jelšah, Blagovna, Planina pri Sevnici, Slivnica, Ilirska Bistrica, Britof Predoslje, Moravske Toplice, Sveta Trojica - Lenart, Radeče, Ljutomer, Majšperk, Beltinci, Ormož, Stična, Nova Gorica, Šempeter, Koper.

1/b Za člana nadzornega odbora

Čebelarске zveze Slovenije smo prejeli naslednje kandidature:

Jakob Presečnik, ČD J. G. Mozirje; Janko Prebil, ČD Polhov Gradec - Dolomiti; Ivan Oven, ČD Lj. Moste - Polje; Branko Obranič, ČD Kočevje; Bine Kladnik, ČD Domžale; Milan Grad, ČD Velike Lašče; Danijela Aber, ČD Prevalje; Marjan Korošec, ČD Sudenci - Pekre; Tomaž Svete, ČD Lj. Moste - Polje; Janez Rebernik, ČD Britof - Predoslje.

1/c Za člana častnega razsodišča Čebelarске zveze Slovenije smo prejeli naslednje kandidature:

Emil Kumer, ČD Ormož; Pavel Praper, ČD Mežica; Tomaž Svete, ČD Lj. Moste - Polje; Drago Slanič, ČD Sveta Trojica - Lenart; Danijel Šavli, ČD Sežana; Viktor Pešelj, ČD Kočevje; Leopold Sešlar, ČD Zagorje.

2. Za člane strokovnih komisij Upravnega odbora Čebelarске zveze Slovenije je rok za vlaganje kandidatur 10. april 2024.

Povračilo škode po poplavih

Poplave, ki so nas prizadele 4. avgusta 2023, so bile doslej največja naravna nesreča v samostojni Sloveniji. Ogrožena so bila življenja ljudi, prisotne človeške žrtve. Med oškodovanci so bili tudi čebelarji, ki so izgubili cele čebeljnake in čebelje družine. Na

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS smo naslovili vprašanje, kdaj bodo izplačana sredstva za sanacijo škode po poplavih. Odgovorili so nam, da so strokovne delovne skupine pregledale vse prispele vloge in v primeru nejasnosti stranke pozvale k dodatnim pojasnilom. Vlada je 25. oktobra 2023 sprejela sklep 84400-14/2023/7, s katerim so potrdili končno oceno škode na stvareh. V skladu z navedenim vlada pripravlja Program odprave posledic škode v gospodarstvu, ki bo podlaga za dodelitev finančne pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom. Uraden odgovor je objavljen na naši spletni strani oz. na QR-povezavi.

Vlado Auguštin,
svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja

Razpisi s področja čebelarstva v marcu

S **1. marcem 2024 od 9. ure dalje** bo možno kandidirati na razpisih iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027. Vnos vlog poteka izključno elektronsko, za kar je potrebno kvalificirano digitalno potrdilo. Če sami ne morete ali ne želite oddajati vloge, lahko za ta namen pooblastite drugo osebo. To se stori z obrazcem, objavljenim na spletni strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Vnos vlog na razpise bo možen najkasneje do **31. julija 2024 do 15. ure**. Čebelarji morajo biti vpisani v register čebelnjakov vsaj tri leta pred objavo razpisov, poleg tega morajo imeti tudi urejen vpis v register kmetijskih gospodarstev, poročanje o številu čebeljih družin je moralo biti izvedeno **do 1. decembra 2023**. Prav tako opozarjamo na pravočasno opravljena vsa potrebna usposabljanja in izobraževanja.

1. Sofinanciranje nakupa čebelarске opreme:

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje nakupa čebelarске opreme, pripomočkov in naprav, namen je posodabljanje čebelarске opreme, pripomočkov ali naprav in tehnologije s sofinanciranjem določene čebelarске opreme.

Čebelarji morajo imeti opravljena usposabljanja o smernicah dobrih higienskih navad **ALI** vzpostavljen lastni sistem HACCP, veterinarsko izobraževanje s področja zdravstvenega varstva čebel v izvedbi Nacionalnega veterinarskega inštituta **in** apitehnično usposabljanje v izvedbi JSSČ (usposabljanja ne smejo biti starejša od 4 let).

Skupni stroški nakupa morajo znašati najmanj **400 EUR brez DDV**, pogoj za kandidiranje na razpisu pa je tudi čebelarjenje z najmanj desetimi čebeljimi družinami (ekološki z najmanj petimi). Najvišji znesek sofinanciranja čebelarске opreme je odvisen od števila čebeljih družin, s katerimi vlagatelj čebelarji in je razviden iz spodnje tabele.

Število čebeljih družin	Znesek
10 do 20	1400 EUR
21 do 40	2800 EUR
41 do 100	6000 EUR
101 do 149	9000 EUR
150 do 249	15.000 EUR
250 do 349	20.000 EUR
350 in več	25.000 EUR

Delež sofinanciranja čebelarске opreme znaša do 60 % skupne vrednosti izvedenega nakupa čebelarске opreme brez vštete DDV in se lahko poveča do največ 80 %, razen za invalide I. in II. kategorije, kjer lahko znaša delež sofinanciranja do 100 % upravičenih stroškov. Deleži se lahko povečajo:

– 5 % mladim čebelarjem, ki so ob oddaji vloge na javni

razpis stari od 18 do 40 let; čebelarjem, ki imajo ustrezno izobrazbo (prva bolonjska stopnja programov biologija, zootehnika, živinoreja in veterinarstvo; redni ali izbirni predmet čebelarstvo) ali NPK s področja čebelarstva ali mojstrski izpit čebelarški mojster/-ica; čebelarjem, vključenim v sheme kakovosti s področja čebelarstva;

– 20 % čebelarjem, ki imajo vpisanih več kot 150 čebeljih družin in/ali so vključeni v kontrolo ekološkega čebelarjenja;

– 40 % invalidom I. ali II. kategorije.

2. Sofinanciranje obnove tipičnih čebelnjakov:

Glavni namen razpisa je obnova starih tipičnih čebelnjakov, ki imajo zgodovinsko vrednost. Upravičeni so stroški obnove tipičnih čebelnjakov, ki so lahko leseni, kamniti ali opečni, blaga, ki je bilo dobavljeno, oziroma za storitve, ki so bile izvedene. To vključuje razna restavratorska dela, vključno z barvanjem, obnovo in zamenjavo posameznih delov. Vlagatelj mora k vlogi priložiti dokazila, ki zajemajo opis stanja čebelnjaka s skico in merami, potrdilo, da je tipični čebelnjak vpisan v **register starih čebelnjakov oziroma register nepremične kulturne dediščine**, popis potrebnega dela in materiala za predvideno obnovo, tri tržno primerljive ponudbe in račune s specifikiranimi količinami materiala in dela ter potrdila o plačilu. Delež sofinanciranja znaša 80 % skupne vrednosti obnove čebelnjaka brez vštete DDV, najvišji možni znesek sofinanciranja obnove čebelnjaka pa znaša **5000 EUR brez DDV**. Kandidiranje na razpisu je možno samo enkrat v programskem obdobju.

3. Sofinanciranje zdravil, dovoljenih v ekološkem čebelarstvu za vse čebelarje:

Glavni namen razpisa je zagotavljanje zdravstvenega varstva čebel in večje varnosti čebeljih pridelkov. Čebelarji morajo imeti opravljeno veterinarsko izobraževanje s področja zdravstvenega varstva čebel v izvedbi Nacionalnega veterinarskega inštituta, ki ne sme biti starejše od štirih let. Do sofinanciranja zdravil, dovoljenih v ekološkem čebelarstvu, so **upravičeni tudi vlagatelji, ki niso vključeni v kontrolo ekološkega čebelarjenja**. Stroški nakupa morajo znašati **najmanj 50 EUR brez DDV**. Delež sofinanciranja zdravil znaša do 70 % skupne vrednosti izvedenega nakupa zdravil brez vštete DDV oziroma **največ 10 EUR brez DDV na čebeljo družino**, pri čemer se upošteva število čebeljih družin, vpisanih v register čebelnjakov na dan 31. oktobra v letu pred oddajo vloge. Seznam zdravil za zatiranje varoj na osnovi organskih kislin in eteričnih olj, ki so dovoljena v ekološkem čebelarstvu, ter najvišja višina priznanih stroškov

nakupa navedenih zdravil in eteričnih olj za programsko obdobje 2023–2027:

Šifra	Seznam zdravil za zatiranje varoj na osnovi organskih kislin in eteričnih olj, ki so dovoljena v ekološkem čebelarstvu	Vrednost (EUR/kos)
ZDR1	APILIFE VAR 2 trakova	2,68
ZDR2	Apifor 1 l	13,39
ZDR3	Apifor 5 l	46,47
ZDR4	FORMICPRO 4 trakovi	22,46
ZDR5	FORMICPRO 20 trakov	82,11
ZDR6	FORMIVAR 85-% 1 l	15,88
ZDR7	FORMIVAR 60-% 1 l	15,38
ZDR8	APIBIOXAL 500 ml	17,30
ZDR9	APIBIOXAL 5000 ml	109,29
ZDR10	VARROMED 555 ml	35,33
ZDR11	API-Bioxal 35 g	11,38
ZDR12	API-Bioxal 175 g	51,47
ZDR13	API-Bioxal 350 g	70,50
ZDR14	OXUVAR 275 g	13,15
ZDR15	OXUVAR 1000 g	40,48

4. Sofinanciranje sadik medovitih rastlin, posajenih za čebelarjenje in ne za pridelavo rastlin:

Glavni namen razpisa je zagotavljanje dostopne čebelje paše v različnih obdobjih ter s tem enakomernejše prehranjenosti čebel. Vlagatelj je pravna oseba, ki je **registrirano čebelarsko društvo** ter izpolnjuje predpisane pogoje za pridobitev sredstev. Upravičeni so stroški nakupa sadik medovitih rastlin v vrednosti **najmanj 400 EUR brez DDV** in do največ **1000 EUR brez DDV** v programskem letu. Vključenih je lahko največ 50 čebelarjev, sadike pa morajo biti posajene v preletni razdalji v polmeru treh kilometrov v okolici čebelnjaka, kar se dokazuje s koordinatami čebelnjaka. Delež podpore znaša **100 %** upravičenih stroškov nakupa sadik medovitih rastlin. Seznam sadik je dostopen na spletni strani ČZS in spletni strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.

5. Sofinanciranje nakupa ali izdelave satnic s certifikatom ali z analiznim izvidom:

Upravičeni so stroški:
– **nakupa satnic s certifikatom;**

- **nakupa satnic z analiznim izvidom;**
- **predaje voska** iz lastne ekološke proizvodnje predelovalcu za izdelavo satnic, ki ima certifikat za predelavo voska v ekološke satnice, ali
- **predaje voska** iz lastne proizvodnje predelovalcu za izdelavo satnic;
- **lastne izdelave satnic iz lastnega voska;**
- **analiznega izvida** v primeru predelave lastnega voska ali predaje lastnega voska v predelavo.

Čebelarji so letno upravičeni do nakupa oziroma izdelave in uporabe do sedmih satnic na čebeljo družino in lahko kandidirajo največ trikrat v programskem obdobju 2023–2027. Najvišji znesek sredstev nakupa oziroma izdelave satnic s certifikatom ali analiznim izvidom oziroma poročilom o doseženih temperaturah je odvisen od števila čebeljih družin, s katerimi vlagatelj čebelari. Ocenjuje se, da čebelar iz enega kilograma voska pridobi okvirno deset satnic. Analizni izvid izda laboratorij, ki je **akreditiran po standardu SIST EN ISO/IEC 17025** in s tem zagotavlja neodvisnost in nepristranskost rezultatov. Za analizni izvid se kot dokazilo šteje tudi izjava proizvajalca, ki mora vsebovati najmanj prepis analiznega izvida laboratorija, številko analiznega izvida in številko šarže, vsebovati pa mora analizni podatek o morebitni vsebnosti ostankov kumafosa oziroma osnovno kemijsko analizo voska glede primesi v vosku. Primer tovrstnega laboratorija je tudi laboratorij Kmetijskega inštituta Slovenije. V primeru izdelave satnic iz predanega voska lastne proizvodnje in izdelave satnic iz lastnega voska kot lastna predelava doma je **vlagatelj upravičen tudi do povrnitve stroška analiznega izvida** na vsebnost ostankov kumafosa v vosku lastne proizvodnje enkrat v programskem obdobju do višine **100,00 EUR brez DDV**. Dejavnosti za izvajanje podintervencij ne smejo biti začete pred **1. avgustom 2023** in morajo biti zaključene najkasneje do **31. julija 2024**. Za začetek dejavnosti se štejejo izdaja, prejem in plačilo računa oziroma računov za upravičene stroške. Za več informacij se lahko obrnete na svetovalce Javne svetovalne službe v čebelarstvu ČZS.

Mojca Pibernik, svetovalka za ekonomiko, JSSČ

Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev

Slovenske čebelarje vabimo, da se tudi letos pridružijo najbolj množični predstavitvi čebelarstva doslej, to je k sodelovanju in predstavitvi čebelarstva na dnevu odprtih vrat. To je priložnost, ko čebelarji obiskovalcem predstavijo svojo dejavnost, opozorijo nase in na svoje poslanstvo, ki ga tako predano opravljajo. Vsakoletni izjemni odziv, ko odpre vrata več kot 100 čebelarskih društev po Sloveniji, je postal že tradicionalni dogodek, ki ga skupaj z društvi organizira ČZS, JSSČ. Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev bo v petek, 19. aprila 2024, v nekaterih primerih pa bo datum drugačen, saj se bodo čebelarji prilagodili lokalnim praznikom in bodo odprli svoja vrata po uradno napovedanem datumu. Izpolnjeno prijavnico o sodelovanju, ki so jo prejela vsa društva in jo imate tudi na spletni strani ČZS, pošljite najkasneje do konca februarja na e-naslov: vlado.augustin@czs.si.

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Podpora čebelarским društvom za izvajanje pašnih redov

Čebelarška društva, ki imate potrjen pašni red, obveščamo, da je v Uredbi o izvajanju intervencij v sektorju čebelarških proizvodov iz strateškega načrta kmetijske politike 2023–2027 tudi tokrat podintervencija podpora čebelarским društvom za izvajanje pašnih redov, ki je namenjena podpori ČDjem za izvajanje pašnih redov ter zagotavljanje pogojev za dostop do čebeljih paš. Društva, ki imate registriranih od 10 do 20 stojišč, ste upravičena do pavšalnega plačila 200 EUR, tista z 20 do 30 stojišči ste upravičena do pavšalnega plačila 300 EUR, društva, registrirana z več kot 30 stojišči, pa do pavšalnega plačila kar 500 EUR.

Pogoji za dodelitev podpore so enaka kot prejšnje leto:

1. Čebelarško društvo mora biti registrirano.
2. Na dan oddaje vloge mora imeti potrjen pašni red v skladu s predpisom, ki ureja kataster čebelje paše, čebelarški pašni red in program napovedi medenja.
3. Društvo ima na dan 30. junija v koledarskem letu oddaje vloge v registru čebelnjakov vpisanih vsaj deset stojišč.
4. Izdaja potrdila za povračilo stroškov na čebelji panj, ki nastajajo pri razporejanju čebel na pašo za zasedeno stojišče.
5. **ČD mora aprila pisno navesti razpoložljiva stojišča v tem letu in informacijo objaviti v strokovnem čebelaršem glasilu. Pri tem mora društvo navesti podatke za stik s poverjeniki in podatke o številu razpoložljivih stojišč.**

Vsa društva, ki izpolnjujete pogoje in nameravate kandidirati na razpisu podpore čebelarским društvom za izvajanje pašnih redov, prosimo, da sporočite potrebne informacije, ki so navedene zgoraj v odebeljenem tisku, na e-naslov: ales.bozovicar@czs.si. Podatke bomo objavili na spletni strani ČZS pod rubriko napoved medenja, seznam stojišč (<https://czs.si/content/stojisca>).

Seznam stojišč

Aleš Bozovičar, Opazovalno napovedovalna služba

Rezultati sajenja semen gozdnih drevesnih vrst na pogorelem Krasu

Na regijskem posvetu Koroška se je zastavilo vprašanje, da se preveri rezultat sajenja semen gozdnih drevesnih vrst na Krasu, ki se je lani izpeljalo skupaj z več kot 500 prostovoljci, čebelarji iz celotne Slovenije.

Odgovor na zastavljeno vprašanje je pripravil mag. Andrej Breznikar iz Zavoda za gozdove Slovenije.

Čebelarška zveza Slovenije je pod strokovnim vodstvom Zavoda za gozdove Slovenije izvedla 4. marca 2023 skupno akcijo obnove pogorelega Krasa v okviru projekta »Dan sajenja medovitih rastlin«. Akcija je bila izvedena v obliki setve semen gozdnih drevesnih vrst na območju Mirenskih borov. Skupne akcije se je udeležilo več kot 500 prostovoljcev. Prostovoljci so posejali 136 kg semena trokrpega in topokrpega javorja, lipe in lipovca ter maklena na približno 17 ha pogorelega gozda.

Uspeh setve je odvisen predvsem od vremenskih pogojev, ki so bili v letu 2023 precej ugodni. Kalitev je dobra, saj povsod opazimo vzklike sejance, kar v tej fazi omogoča ustrezno obnovo gozda. Ocena preživetja vzklih sejank je trenutno še nemogoča in jo bomo naredili naslednje leto. Omejujoč dejavnik je rastlinojeda divjad, ki ob pomanjkanju druge hrane ogroža pomladek in večje suše.

Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane

Akcija čebelarjev na pogorelem Krasu

Dan sajenja medovitih rastlin v letu 2024

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ za zagotavljanje varne hrane;
Aleš Bozovičar, vodja Opazovalno-napovedovalne službe pri ČZS

Čebelarji smo že večkrat dokazali, da znamo in zmoremo ter da nam je mar za kranjsko čebelo in za naš skupni prostor. Tako je tudi pri projektu »Dan sajenja medovitih

rastlin«. To dokazujejo tudi podatki, o tem, kaj smo skupaj z vami po celotni Sloveniji opravili na do sedaj prehojeni poti omenjenega projekta. S tem projektom smo namreč posadili več kot **250.000 sadik** medovitih rastlin. Lani smo čebelarji še dodatno posejali **300 kg semen** gozdnih drevesnih vrst (trokrpega javorja, topokrpega javorja, lipe, lipovca ter maklena) na 20 ha pogorelega gozda na Krasu in pomagali pri njegovi obnovi.

Seveda brez podpore donatorjev, pokroviteljev in države projekt ne bi bil tako zelo uspešen. Predvsem pa ne brez vas, spoštovani čebelarji, ki ste na terenu širili in ozaveščali širok krog javnosti o pomenu sajenja medovitih rastlin v našem prostoru.

Tako bomo tudi letos izpeljali »Dan sajenja medovitih rastlin«, ki bo v **soboto, 23. marca 2024**.

Vabimo vsa čebelarska društva, da se pridružijo in kandidirajo na Javnem razpisu za podintervencijo sofinanciranje sadik medovitih rastlin, posajenih za čebelarjenje, in ne za pridelavo rastlin v programskem letu 2024. Vlagatelj (čebelarsko društvo) mora priložiti vse skenirane izvirne račune na njegovo ime in vsa dokazila o plačilu računov na njegovo ime. Upravičen je do 1000,00 EUR podpore za nakup sadik medovitih rastlin v programskem letu. Delež podpore znaša 100 % upravičenih stroškov nakupa sadik medovitih rastlin. Rok za oddajo vlog začne teči 1. marca 2024 ob 9. uri in traja do 31. julija 2024 do 15. ure. Vlogo upravičenec ali njegov pooblaščenec izpolni elektronsko in jo vloži v elektronski obliki, podpisano s kvalificiranim

Saditev medovitih rastlin za ohranitev opraševalcev v prihodnje

elektronskim podpisom. Priloge se predložijo kot skenogram. Dodatne informacije o omenjenem razpisu vam lahko dasta svetovalec Aleš Bozovičar (041 644 217, ales.bozovicar@czs.si) in Tomaž Samec (040 436 517, tomaz.samec@czs.si). V jesenskem času pa bomo poskusili pridobiti še dodatne brezplačne medovite rastline za delitev med čebelarskimi društvi.

QR-koda do javnega razpisa za podintervencijo sofinanciranje sadik medovitih rastlin, posejanih za čebelarjenje in ne za pridelavo rastlin, v programskem letu 2024.

Tako imamo čebelarji eno od možnosti in priložnosti, da na ta dan skupaj sadimo medovite rastline. **Namen** je tako **zelo širok**, saj s tem čebelam in drugim opraševalcem pomagamo, da se bodo v prihodnje lahko normalno razvijali, opraševali rastline in da bomo imeli tudi v prihodnosti široko paleto različnih vrst medu in drugih čebeljih pridelkov ter široko izbiro lokalno pridelanega sadja in zelenjave. S sajenjem medovitih rastlin pa prispevamo tudi k zmanjšanju izpustov ogljikovega dioksida (CO₂) in posledično zmanjšujemo ogljični odtis. Zato skupaj ozaveščajmo javnost o pomenu čebel, opraševanja in sajenja medovitih rastlin.

Foto: Tomaž Samec

Sadike za razpis DRUŠTVA LAHKO PRI NAS NAROČIJO VSE SADIKE, KI SO NA SEZNAMU RAZPISA

Javni razpis za podintervencijo sofinanciranje sadik medovitih rastlin za leto 2024

- VELIKA PONUDBA VSEH MEDOVITIH RASTLIN
- SADNO DREVJE, GOZDNO DREVJE, DIŠAVNICE, ZELIŠČA...
- DOSTAVA PO CELI SLOVENIJI

Zbiramo vzorce čebeljih pridelkov za brezplačne analize

Na ČZS zbiramo vzorce čebeljih pridelkov iz leta 2023 za aplikativno raziskavo Karakterizacija čebeljih pridelkov. Analizirali bomo predvsem antioksidativno in protimikrobno učinkovitost medu in cvetnega prahu, vsebnost flavonoidov v propolisu ter melitina in skupnih beljakovin v strupu. Narejena bo tudi pelodna analiza vzorcev medu in cvetnega prahu. Za analize potrebujemo vsaj 200 g sveže zamrznjenega cvetnega prahu osmukanca, 15 g propolisa, 1 g strupa in 450 g medu iz leta 2023. Raziskava se izvaja v skladu z Uredbo o izvajanju intervencij v sektorju čebelarstvih proizvodov iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027. Podrobnejše informacije lahko dobite na: urska.ratajc@czs.si ali 01 729 61 33.

Urška Ratajc, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane

Foto: Arhiv ČZS

Čebelji zlet v Cerknici

Osrednji lik letošnjega pustnega karnevala v Cerknici, imenovanega »Čebelji zlet«, je kranjska sivka. Na pustovanju, ki bo potekalo v nedeljo, 11. februarja 2024, »točno okoli« 12.32, se bo coprnci Uršuli, Butalcem, Martinu Krpanu in drugim likom pridružil čisto nov pustni lik, Butalska čebela – kranjska sivka. Ambasador letošnjega Pusta v Cerknici je predsednik Čebelarstve Slovenije Boštjan Noč. V okviru dogodka se bo odvijalo tudi pestro spremljevalno dogajanje z medeno kulinariko in interaktivnimi dejavnostmi za otroke na temo čebelarstva. V podporo novemu pustnemu liku in osrednji tematiki letošnjega

karnevala vabimo vas, čebelarje, in vaše družine ter prijatelje, da se našemite v čebelarja/čebelarko, kranjsko sivko ali drugo čebelarsko masko in se pridružite pustni povorki. Prijave zbiramo na elektronskem naslovu: info@czs.si, kjer boste dobili tudi podrobne informacije glede zbirnega mesta. Vsak sodelujoči v skupinski pustni maski ob koncu povorke prejme brezplačno kosilo. Celotno dogajanje z bogatimi spremljevalnimi dogodki je na voljo na: <https://pust.si>

Vabljeni!

**WACHS
HÖDL**

Predelava čebeljega voska in čebelarstvi pripomočki

A Deutsch Haseldorf 75, 8493 Klösch T +43 3475 2270
M info@wachs-hoedl.com W www.wachs-hoedl.com

Satnice iz lastnega voska

- Možnost ogleda predelave lastnega voska od 20 kg ali starih satnic od 50 kg naprej, v nove satnice. Obvezna predhodna telefonska najava.
- Menjava voska od 1 kg naprej. AŽ in LR vedno na zalogi.
- Velika izbira čebelarstvih pripomočkov.

Več informacij na:
wachs-hoedl.com

Terensko svetovanje – podpora čebelarjem na terenu

Čebelarstvo v Republiki Sloveniji je dejavnost z bogato tradicijo, ki zahteva skrbno delo s čebeljimi družinami in stalno strokovno nadgrajevanje na tem področju. Eden ključnih elementov podpore čebelarjem je terensko svetovanje v čebelarstvu, ki zagotavlja široko storitev za čebelarje in je namenjeno izboljšanju čebelarstva ter ohranjanju staleža čebeljih družin in zaščiti naše avtohtone kranjske čebele.

Terenski svetovalci v čebelarstvu ponujajo strokovno pomoč čebelarjem na različnih področjih čebelarstva. To vključuje splošne preventivne ukrepe, pregledovanje čebeljih družin, oskrbo čebeljih družin, pravilni razvoj ...

Posebna pozornost je namenjena ohranjanju čistosti kranjske čebele v Sloveniji. Terenski svetovalci so tako čebelarjem v pomoč pri ugotavljanju obarvanosti obročkov na zadkih čebel. Prav tako terenski svetovalci po terenu posamezne občine zbirajo vzorce čebel za analizo morfološke čistosti v laboratoriju Čebelarske zveze Slovenije (ČZS). Aktivno sodelujejo tudi pri ukrepu zamenjave matic.

Poleg tega so terenski svetovalci v pomoč čebelarjem pri ugotavljanju zrelosti medu in določanju vrste medu. Z opravljeno terensko analizo medu, znanjem in izkušnjami čebelarjem svetujejo o oceni medu, kar je ključno za trženje čebeljega pridelka.

Tudi podpora čebelarjem začetnikom, ki vstopajo v čebelarske čevlje, je ena izmed prednostnih nalog terenskih svetovalcev. Tako že s prisotnostjo na tečajih za čebelarje začetnike omogočajo, da se seznanijo z njihovim delom ter navežejo stike.

Na svojih območjih delovanja terenski svetovalci izvajajo tudi različne delavnice z aktualnimi vsebinami. To vključuje teme, kot so novosti v čebelarstvu, sodobne tehnologije, osnovne odbire in druge pomembne informacije, ki čebelarjem omogočajo, da ostanejo obveščeni in da nagradijo svoje znanje.

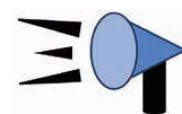
Terensko svetovanje v čebelarstvu v Republiki Sloveniji igra ključno vlogo pri podpori čebelarjem na različnih ravneh. S strokovno pomočjo, analizami ter osebnim svetovanjem terenski svetovalci prispevajo k razvoju čebelarstva, ohranjanju čistosti kranjske čebele in izboljšanju kakovosti čebeljih pridelkov.

Podatke za stik s terenskimi svetovalci v čebelarstvu za posamezno območje lahko najdete na spletni strani ČZS v rubriki Svetovalna služba.

Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane

Februar je mesec za informativni dan!

ČEBELARSKA ŠOLA
ANTONA JANŠE

Ste razmišljali o pridobitvi dodatnega naziva in še niste čisto odločeni? Vabimo vas, da nas obiščete na Čebelarskem centru Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, in prejmete dodatne informacije.

V četrtek, 15. februarja 2024, ob 17.00: informativni dan za naziv **ČEBELARSKI MOJSTER**. Pridružili se nam bodo tudi iz Obrtnopodjetniške zbornice Slovenije ter predsednik Kluba čebelarskih mojstrov.

V četrtek, 29. februarja 2024, ob 17.00: informativni dan za **NPK čebelar**, kjer boste spoznali postopek pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije.

Prosimo, da svojo udeležbo sporočite na: boris.potocnik@czs.si ali telefon 01 729 61 11.

Apiturizem, čebelice in »TOP BEE«

Slovenija je prva in trenutno edina država, ki uvaja certificiranje ponudnikov apiturizma. Certificati odličnosti zagotavljajo nadzor nad ponudbo in kakovostjo storitev ter spodbujajo konkurenčnost. Prva presoja je potekala v letu 2011, prvi certifikati so bili podeljeni 2013.

Sekcija ponudnikov apiturizma pri ČZS je bila ustanovljena leta 2016.

Certificiranje je nadvse pomemben element razvoja čebelarstva turistične ponudbe, saj vpliva tako na povečanje kakovosti kot tudi na večjo konkurenčnost. Apiturizem daje priložnosti za nadgradnjo že obstoječih čebelarstev, mladim in vsem, ki jih navdušujejo čebele, pa priložnost za začetek samostojne poti ali dodaten zaslužek.

Ena, dve ali tri čebelice označujejo zadovoljevanje osnovnih pogojev, urejenost objektov ponudnika in okolice, ekološko ali biodinamično čebelarjenje, sposobnost privlačne predstavitve dejavnosti in proizvodov, inovativnost embalaže, sposobnost ustvariti apidoživetje, elemente presenečenja ...

Kategorija **top bee** pa pomeni nadgradnjo apiturizma. To kategorijo se pridobi izključno po opravljenem izobraževanju za pridobitev dodatnih znanj in po predstavitvi edinstvene ponudbe in njene aplikacije v ponudbo. Apiturizem je treba tudi predstaviti na zadovoljivi ravni vsaj v enem od svetovnih jezikov, praktično pa opremiti skladno z minimalnimi zahtevami za sprejem gostov z oviranostmi (*accessible tourism*). Posledično se s temi pridobljenimi dodatnimi točkami na ocenjevalnem listu certificiranja apiturizma pridobi kategorija »top bee«.

	Kontrolni obisk	Vodenje lastne evidence	Udeležba na seminarjih	Predstavitev za čebelarskoturistične vodnike
1-3 ČEBELICE	✓ *	✓		
TOP BEE	✓ *	✓	✓	✓

* Kontrolni obisk se v kategoriji 1–3 čebelice izvede po sistemu žreba, v kategoriji »top bee« pa se izvede vsaki dve leti.

CENIK:

Certifikacija 1–3 čebelice:

Prva certifikacija: 150 EUR za člane in 300 EUR za nečlane.

Certifikacija »top bee«:

Prva certifikacija: 150 EUR za člane ČZS in 300 EUR za nečlane.

Obnova certifikacije »top bee« (vsaki dve leti): 50 EUR za člane ČZS in 100 EUR za nečlane.

Kot že omenjeno, je za pridobitev kategorije »top bee« potrebno dodatno znanje, ki ga pridobijo apiturizmi v izobraževanju, ki vključuje več modulov. Zato so v mesecu februarju načrtovana prva predavanja v sklopu Čebelarstva Šole Antona Janše – v izobraževalnem programu Apiturizem. Samo prijavljanje na certificiranje pa bo potekalo v mesecu marcu.

Izobraževanje vključuje module, ki vam jih bodo predstavili, vsak na svojem področju, izkušeni predavatelji. Ne zamudite te priložnosti, postanite del razvoja čebelarstva in turizma in se nam pridružite na poti k certificiranemu apiturizmu in ustvarjanju prihodnosti čebelarstva na tridnevnem izobraževanju:

1. dan predavanj – ponedeljek, 26. februarja 2024, od 9.00 do predvidoma 16.00

Modul I (triurni): NASTOP ČEBELARJA PRED SKUPINO: Čebelar mora za doseganje doživetja svojega apiturizma dobro poznati pravila obnašanja in nastopanja. V pomoč mu bodo naslednje vsebine: Poznavanja nastopanja in govorice telesa, zunanja urejenost čebelarja – na primeru obleka naredi človeka, vključevanje obiskovalcev – dinamika skupine, poznavanje domače okolice izven območja lastnega apiturizma, uporaba sodobne AV-opreme in virtualni apiturizem.

Predavanje bo izvedla Ajda Kljun, dipl. posl. in upr. v turizmu, zgodovinarica in filozofinja (FF, ped. smer), ustanoviteljica in lastnica turistične agencije, dolgoletna turistična vodnica z nacionalno licenco, čebelarškoturistična vodnica, licencirana muzejska vodnica (tudi po Čebelarskem muzeju v Radovljici).

Modul II (štiriurni): DOSTOPNOST ALI APITURIZEM ZA VSE (Accessible apitourism): Apiturizme kot enakopravni deležniki v turizmu obiskujejo tudi osebe, ki imajo takšne ali drugačne oviranosti (gibalno in senzorno ovirani, osebe s težavami v duševnem zdravju, osebe z motnjami v duševnem razvoju ...), zato je treba usvojiti znanje o pravilnem pristopu do teh skupin obiskovalcev.

Predavanje bo izvedla Dominika Koritnik Trepel, univ. dipl. teol., dolgoletna turistična vodnica z nacionalno licenco, licencirana muzejska vodnica (tudi po Čebelarskem muzeju v Radovljici in Hiši kranjske čebele v Višnji Gori). Je tudi čebelarškoturistična instruktorka II pri Slovenski čebelarski akademiji in nosilka avtorskega projekta izobraževanja za čebelarškoturističnega vodnika.

2. dan predavanj – torek, 27. februar 2024, od 9.00 do predvidoma 14.00

Modul III (dveurni): MEDOVITI VRT: Apiturizem mora imeti urejen medoviti vrt. Ker znanja o veščinah urejanja vrta in o primernih rastlinah ni nikoli dovolj.

Predavanje bo izvedla Jožica Bajc Pivec, priznana NPK zeliščarica z dolgoletno prakso in dobra poznavalka zdravilnih rastlin. Je nosilka nesnovne kulturne dediščine zeliščarstva, čebelarškoturistična vodnica in lokalna vodnica. Posveča se izobraževanju, izvaja in organizira delavnice in predavanja, še posebej na temo medovitih rastlin.

Modul IV (dveurni): UMETNOST IN ČEBELE: Apiturizem vključuje tudi določene oblike umetnosti.

Z vami bo ponovno Dominika Koritnik Trepel. Predstavila vam bo naslednje vsebine: čebele v slikarstvu, kiparstvu, arhitekturi, panjske končnice kot element kulturne dediščine ter uporabna umetnost in apiturizmi.

3. dan predavanj – sreda, 28. februarja 2024, od 9.00 do 13.00

Modul V (štiriurni): EKOLOŠKO ČEBELARJENJE IN APITERAPIJA (Organic beekeeping and apitherapy): Apiterapije si ne moremo predstavljati brez tesne povezave z ekološkim čebelarjenjem. Čebelji pridelki, ki vsebujejo sintetične akaricide in ki jih je čebelar uporabljal pri zdravljenju varoze ali kašnih drugih čebeljih bolezni, nikakor niso primerni za zdravljenje ljudi.

Predavanje bo izvedel Franc Šivic, univ. dipl. inž. gozd., ki je kot predavatelj čebelarskih vsebin aktiven že od leta 1980. V letu 2023 je izvedel dve odmevni predavanji: prvo z naslovom »Apiterapija – moje izkušnje« v kraju Montereale Valcellina (Furlanija - Julijska krajina) in drugo na pobudo STA z naslovom »Zanimivosti slovenskega čebelarstva« v Berlinu v Muzeju evropskih kultur. V sodelovanju s Klubom profesionalnih turističnih vodnikov Slovenije in ČZS redno izvaja enodnevne tečaje za prihodnje čebelarškoturistične vodnike.

Za izvedbo celotnega izobraževanja je minimalno število prijavljenih šest. V primeru, da pogoj minimalne udeležbe ne bo izpolnjen, se tudi posamezni moduli ne bodo izvajali.

Cenik izobraževanja (pet modulov): 200 EUR za člane Čebelarske zveze Slovenije oz. 300 EUR za nečlane.

Posamezni izobraževalni modul: dveurni: 27 EUR za člane in 54 EUR za nečlane;

triurni: 41 EUR za člane in 82 EUR za nečlane;

štiriurni: 54 EUR za člane in 108 EUR za nečlane.

Več si lahko prebere na spletni strani: www.czs.si pod rubriko Izobraževanje in Čebelarski turizem. Za prijavo in dodatne informacije se obrnite glede apiturizma na: barbara.dimic@czs.si ali glede izobraževanja na: boris.potocnik@czs.si.

Boris Potočnik, svetovalec za izobraževanje in usposabljanje

Čebelar

V uredništvu revije *Slovenski čebelar* smo se dalj časa pogovarjali o novi rubriki, ki bi izpostavljala povezovanje med filmskimi deli in čebelarstvom. Začenjamo jo s prispevkom o celovečernem akcijskem filmu *Čebelar*, ki je sredi januarja doživel svetovno premiero in prišel tudi v naše kinematografe.

Gorazd Trušnovec, društvo Urbani čebelar (gorazd.trusnovec@urbanicebelar.si)

Adam Clay je tih, zadržan čebelar srednjih let, samotar brez družine, ki si uredi skromno bivališče na ameriškem podeželju pri upokojeni učiteljici, kjer ima nameščene tudi svoje panje. Ko njegova stanodajalka zaradi spletne prevare izgubi vse prihranke in naredi samomor, se izkaže, da mrki in redkobesedni Adam Clay ni ravno »mož brez preteklosti«. V njem se vzbudi maščevalni nagon nekdanjega vrhunsko izurjenega morilskega stroja. In odloči se, da bo odkril digitalne prevarante, pa naj stane, kar hoče.

Celovečerna akcijska kriminalka *Čebelar* (*The Beekeeper*, režija David Ayer, 2024) je predvsem film igralca Jasona Stathama, ki prevladuje v večini prizorov. A scenarij poklica čebelarja ne vzame le za pripovedno izhodišče, ampak je tako poimenovana tudi posebna skupina operativcev, ki delujejo zunaj običajnih varnostno-obveščevalnih agencij tipa CIA in FBI in pri katerih je – po zgledu čebelje družine – izpostavljena »skrb za skupnost« kot tisto višje dobro oziroma vodilo nad običajnimi zakoni.

Film se odpre z vizualno zanimivo uvodno sekvenco, ki montažno izmenjuje prizore in slike iz čebelarske literature s šesterokotno ikonografijo ter nekaj ključnimi podatki o življenju čebel. Nekaj teh prispodob je na pripovedni ravni pozneje razporejenih tudi skozi film, predvsem v smislu izpraševanja (samo)obrambene sposobnosti skupnosti. *Čebelarja* odlikuje vrhunski ritem in v določeni meri celo smisel za humor – med petimi celovečerci, v katerih je Jason Statham v vrhunski formi nastopil v zadnjem letu dni, je ta daleč najboljši. Pod scenarij je podpisan Kurt Wimmer, ki je diplomiral iz umetnostne zgodovine in je vsaj čebelarski del dobro raziskal, sicer pa je večš scenariist predvsem žanrskih del – kriminalk, znanstvene fantastike, akcijskih filmov in grozljivk; nekaj jih je tudi sam režiral.

Čebelarski prizori – teh je resnici na ljubo zelo malo in jih vidimo predvsem v uvodnem delu – so prikazani realistično, brez vsebinskih ali tehničnih spodrslijajev. Clay pri delu uporablja nakladne LR-panje, kombinacijo 1/1- in 2/3-formata. V enem od prizorov tudi iztoči nekaj medu z manjšim ročnim točilom, kar daje prizoru romantičen pridih – vsi čebelarski prizori so prežeti z zlato-sepijastimi toni, kar daje kontrast poznejšemu brutalnemu dogajanju v precej hladnejši barvni paleti mesta.

Delo ga navdaja s ponosom in tihim zadovoljstvom. Kot sam poudari, je treba »zmeraj najprej poskrbeti za čebele«. Na začetku, pri odstranjevanju gnezda sršenov v skednju, nosi precej debelo zaščitno obleko, kakršna je potrebna pri delu z afrikaniziranimi čebelami – te so v resnici prisotne predvsem na nasprotnem, bolj vročem jugozahodnem koncu ZDA (dogajanje filma *Čebelar* je sicer postavljeno na severovzhodni del ZDA, pri čemer ima pomembno vlogo Boston; večina filmskih prizorov je bila dejansko posneta na lokacijah v Veliki Britaniji). Tudi sicer ni videti, da bi delal s čebelami brez zaščite – z njimi dela počasi in previdno. Kot zanimivo podrobnost velja omeniti, da hrani Clay v enem od s čebelami naseljenih panjev tudi skriti telefon – kar je sicer posrečen varnostni trik, če se le ne najdejo tatovi celih panjev ...

Še ena zanimiva podrobnost: vodi ene od skupine izurjenih plačancev, ki jih pošljejo nad Claya, je poimenovan Pettis – naj spomnimo, da je entomolog in čebelar dr. Jeff Pettis aktualni predsednik Apimondie. Samo naključje ali trivialno posvetilo?

Z izbiro čebelarja kot glavnega junaka akcijskega filma so se avtorji poigrali s klasično upodobitvijo poklica oziroma so preobrnilo gledalska pričakovanja. Nekaj podobnega smo videli v celovečercu *Paul Kersey ne oprošča* oziroma v franšizi *Death Wish* (1974–1994), kjer je bil Charles Bronson čez dan miroljuben arhitekt, po napadu na njegovo družino pa se je ob večerih prelevil v urbanega križarja, ki je vzel pravico v svoje roke in se podležem neusmiljeno maščeval. Film je bil fiktiven odziv na naraščajoče ulično nasilje v ameriških velemestih v sedemdesetih letih – podobno kot *Umazani Harry* (1971) s Clintom Eastwoodom. Pri analizah vseh teh celovečercev se seveda pojavi pravno in moralno vprašanje izvensodnega obračunavanja. Kot bi se tega zavedal tudi film *Čebelar*, naslovni junak Adam Clay večkrat opozori, da zakon in pravica nista nujno istovetna – in v panju, ki ne deluje, kot je treba, posebna skupina čebel poskrbi za to, da se matica zamenja. Skratka, kadar seže korupcija do vrha ustanove ali države, so pomisleki odveč ...

Če gre verjeti promocijskemu sporočilu, se je Jason Statham za potrebe filma tudi v resnici učil čebelarjenja. Poleg tega, da je izvrsten kot akcijski junak – pravzaprav je osebno med bolj zaslužnimi posamezniki, da je ta žanr doživel prepoved v zgodnjem 21. stoletju –, deluje tudi v tej vlogi vsekakor suvereno. In čeprav je v *Čebelarju* prišel z reševanjem »nereda v panju« do samega vrha ZDA, ponuja zaključek vse možnosti, da lahko v prihodnosti pričakujemo tudi kakšno nadaljevanje. Še posebej, ker se nakazuje, da bo velika uspešnica.

Zaradi moči, ki jo imajo nad drugim, v precejšnji meri neukročenim živim bitjem, si neredki čebelarji začnejo domišljati, da so nekakšni »superjunaki«, kar podpihujejo še razne oblike promocijskih akcij. Javni dvom v moralno presojo čebelarke ali čebelarja je tako rekoč prepovedan in zato se zdi več kot idealen lik za agenta, ki mu je dodeljena pravica delovanja nad običajnimi zakoni. Skratka, film *Čebelar* vso to fantazijo samo zapelje korak dlje in naslovnemu junaku dodeli še sposobnosti nepremagljivega akcijskega junaka ...

Urniki usposabljanj v februarju 2024

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Pridržujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Datum	Ura	Tema	Predavatelj	Kraj	Stik
1. februar 2024	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Hotel Lahinja Črnomelj	g. Milinkovič, 030 604 095
5. februar 2024	17.00	Skrb za kvaliteto voska - seminar	Vlado Auguštin	Metlika stara šola Partizanski trg 13	g. Veselič, 041 499 191
6. februar 2024	17.00	Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	Vladimir Fajdiga	Hiša kranjske čebele, Mestni trg 2, Višnja Gora	ga. Peunik Okorn, 041 332 698
6. februar 2024	17.00	Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	Franc Podrižnik	Podstenice 3, Kočevski rog (v primeru snega OŠ Dol. Toplice, ali CD Dol. Toplice)	g. Andrejčič, 051 258 283
6. februar 2024	17.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse*	Brane Borštnik	Dom čebelarjev Brode, Brode 37, Škofja Loka	g. Demšar, 041 482 982
7. februar 2024	16.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Mojca Pibernik	Gradišče pri Vipavi 33, Vipava	g. Božič, dusanbozic777@gmail.com
7. februar 2024	17.00	Tehnologija pridobivanja čebeljega strupa	Simon Golob	ČRICC, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Perčič, 041 523 781
9. februar 2024	17.00	Izbrana poglavja biologije čebel*	dr. Stanislav Kapun	Kulturno in upravno središče, Videm 14, Sv. Jurij ob Ščavnici	g. Žinkovič, 031 524 792
9. februar 2024	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Urška Ratajc	KS Solkan, Trg Jožeta Srebrnič 7, Solkan	g. Šuligoj, 041 583 596
12. februar 2024	16.00	Tehnologija pridelave cvetnega prahu in označevanje	Aljaž Debelak	Ribiški dom Litija, Savska cesta 3, Litija	g. Rozina, 031 480 055
13. februar 2024	17.00	Apiterapija*	Petra Peunik Okorn	Sejna soba, Zadrugi dom, Cesta II grupe odredov 43, Lj-Dobrunje	g. Svete, 051 726 909
13. februar 2024	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Urška Ratajc	OŠ Stročja vas, Stročja vas 101, Ljutomer	g. Feuš, 031 373 020
14. februar 2024	17.00	Apitehnični ukrepi	Vlado Auguštin	Izlake - čebelarški dom Valvazorjeva 2	ga. Paš Juvan, 040 164 945
14. februar 2024	17.00	Izračun lastne cene in možnosti pridobivanja nepovratnih sredstev	Tina Žerovnik	ČŠOD Cerkno, Bevkova ulica 22, Cerkno	g. Razpet, 041 318 895
15. februar 2024	17.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Vladimir Fajdiga	Čebelarški dom Neblu 1b, Dobrovo v Brdih	g. Kristančič, 040 765 048
15. februar 2024	17.00	Izračun lastne cene in možnosti pridobivanja nepovratnih sredstev	Tina Žerovnik	Gostilna in pizzeria Grajska preža, Grajska cesta 59, Bled	g. Legat, 031 371 952
15. februar 2024	16.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Mojca Pibernik	Log 3, Hrastnik	g. Štut, 031 448 135
16. februar 2024	18.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Aljaž Debelak	Dvorana Povir, Povir 52a, Sežana	g. Atelšek, 041 649 142
19. februar 2024	17.00	Apitehnični ukrepi	Simon Golob	Medgeneracijski center Gaber Loška dolina, Cesta notranjskega odreda 45, Stari trg pri Ložu	g. Žnidaršič, 040 737 952
20. februar 2024	16.00	Tehnologija pridobivanja propolisa	Tomaž Samec	Čebelarški dom Zagorje, Valvazorjeva 2, Izlake (Picerija čebelica)	ga. Paš Juvan, 040 164 945
20. februar 2024	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Urška Ratajc	KD Podpeč, Jezero 21, Preserje	g. Peček, 041 482 492
21. februar 2024	17.00	Dobra čebelarška praksa	Vlado Auguštin	Ljubljana - Vojkova 1	g. Omrčen, 041 398 105
21. februar 2024	16.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in zakonodaja s področja prodaje	Mojca Pibernik	Dekani 32, Dekani	g. Mahič, 040 515 301
21. februar 2024	17.00	Izračun lastne cene	Tina Žerovnik	MKC Slovenj Gradec, Ozare 18, Slovenj Gradec	g. Knez, 041 321 149
21. februar 2024	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Aljaž Debelak	Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Ljubljanska c. 97, Celje	g. Gradišni, 040 801 073
22. februar 2024	16.00	Tehnologija pridobivanja propolisa	Tomaž Samec	Kmetijska zadruška Šaleška dolina v Šošanu	g. Gavez, 040 648 719
22. februar 2024	17.00	Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	Vladimir Fajdiga	Sedež ZČD, Čučkova 1, Ptuj	g. Vertič, 040 290 739
22. februar 2024	16.00	Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	Mojca Pibernik	Cesta ob Sori 11, Medvode	g. Ločniškar, 051 636 504
22. februar 2024	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Gasilski dom Bovec, Rupa 15, Bovec	g. Kemper, 041 781 266
23. februar 2024	17.00	Izbrana poglavja biologije čebel*	dr. Stanislav Kapun	Čebelarški dom ČD Šmarje pri Jelšah, Vegova 28, Šmarje pri Jelšah	g. Cajšek, 031 548 911
26. februar 2024	18.00	Ekološki pristop k pridelavi in predelavi voska	Vlado Auguštin	Virštanj 11 - Dom krajanov	g. Ileč, 041 473 517
27. februar 2024	17.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse*	Vladimir Fajdiga	Gostilna in picerija Briški, Kočevje	ga. Ilič, 041 377 389
27. februar 2024	17.00	Apitehnični ukrepi	Simon Golob	Kulturni center Rogaška Slatina, Celjska cesta 3a, Rogaška Slatina	g. Janžek, 031 608 879
28. februar 2024	17.00	Tehnologija čebelarjenja z različnimi vrstami listovnih panjev	Simon Golob	MEDGEN BORZA, Rečica ob Savinji	g. Glušič, 070 753 359
28. februar 2024	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Aljaž Debelak	Modra dvorana Jakličev dom, Videm 34, Videm-Dobrepolje	g. Tekavčič, 051 384 566
29. februar 2024	17.00	Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	Vladimir Fajdiga	Dom čebelarjev ČD Apis Ribnica, Dolenji Lazi 52a, Ribnica	g. Škulj, 041 368 115

* Javno naročilo za izvedbo Usposabljanj v čebelarstvu za programsko leto 2024

Čebelarški krožek OP Vransko - Tabor

Naša zgodba, povezana s čebelami, se je začela na pobudo članov Čebelarškega društva Vransko, ki so na šoli želeli poučevati o čebelah. Od ČZS smo sprva za potrebe čebelarškega krožka prejeli učni panj, nekaj oblek, pripomočkov, učbenikov in drugega gradiva. Panj smo postavili v ograjen prostor pri šoli, v katerem so urejeni učilnica na prostem, manjši ribnik, hotel za žuželke, sadovnjak, številna drevesa in grmovnice ter velika zeliščna greda z medonosnimi rastlinami.

Mladi čebelarji so kasneje izrazili željo, da bi na šolskem vrtu postavili čebelnjak. Za izvedbo takšnega projekta so bili izrednega pomena podpora občine in šole, prostovoljno delo čebelarškega društva, pomoč in donacije občanov ter lokalnih obrtnikov. V čebelnjaku sta s stekleno steno ločena prostor s panji in učilnica. V samem čebelnjaku sta dva trietažna AŽ-panja in nakladni panj. V delovnem prostoru so pripomočki za točenje medu (točilo) in čiščenje satov (sončni topilnik), elektronska tehtnica in ves drobni inventar, potreben za opravila v čebelnjaku.

S postavitvijo čebelnjaka so dejavnosti čebelarškega krožka in z njim povezane dejavnosti na šoli stekle s polno paro. Že nekaj let so na šoli delujoče kar tri skupine čebelarškega krožka: dve skupini razredne stopnje in manjša skupina učencev predmetne stopnje. Pri čebelarškem krožku izvajamo praktične dejavnosti v čebelnjaku: zbijanje okvirčkov, napenjanje žic, vlaganje satnic, izdelava sveč in okraskov iz voska, hranjenje čebel, sajenje medovitih rastlin, pregled čebelje družine, točenje in okušanja medu, priprava medenih jedi itd. Učenci se udeležujejo državnega tekmovanja mladih čebelarjev. Za mlade čebelarje ob koncu leta organiziramo strokovno ekskurzijo. Do sedaj smo bili v čebelarškem muzeju Krapje, na planšariji Lipovec, čebelarstvu in muzeju Koželj, v Hiši kranjske čebele in v čebelarškem centru v Lukovici, obiskujemo pa tudi sejem ApiSlovenija v Celju.

Na ravni šole vsako leto obeležimo slovenski tradicionalni zajtrk in svetovni dan čebel. Dejavnosti pripravljajo člani čebelarškega krožka: dan odprtih vrat v šolskem čebelnjaku, kjer si je mogoče ogledati posnetke, čebelarško razstavo pripomočkov, naprav in panjskih končnic, ki so jih poslikali učenci. Otroci od doma prinesejo sadike medovitih rastlin in jih posadijo v grede šolskega vrta. Na pobudo Čebelarške zveze Slovenije smo risali čebelarško pravljico, v sklopu likovnega snovanja pa je nastala čebelja motorična pot.

Naša najnovejša pridobitev je čebelarška učna pot, sofinancirana od projekta LAS SSD, in je sestavni del šolskega vrta. Na učnih panojih je v sliki in besedi predstavljeno življenje čebele. Na podlagi vsebin na panojih je nastala tudi čudovita učna brošura.

Skupina šolskih čebelarjev je aktivno sodelovala v mednarodnem projektu YOUNG REPORTERS FOR THE ENVIRONMENT. Pri raziskovanju so sodelovali z gospodom Vladom Auguštinom, svetovalcem spec. za tehnologijo čebelarjenja na Čebelarški zvezi Slovenije. Naši učenci so bili na podlagi dosežkov iz preteklih let povabljeni k ustvarjanju informativne oddaje za mlade Infodrom na RTV SLO, ki je bila posneta ravno v našem čebelnjaku.

Veseli nas, da se toliko mladih src priključi naši čebelarški dejavnosti. Naj jim bodo čebele zgled sodelovanja in pridnega dela.

Pripravili mentorji čebelarških krožkov na Vranskem: Nataša Pečovnik, Ludvik Krajnc in Barbara Cijan

Čebelarški krožek OŠ Slivnica pri Celju

Najstarejši pisni viri o čebelarjenju v našem kraju segajo v leto 1901. V *Slovenskem čebelarju* nadučitelj Tomaž Kurbus opisuje čebelarjenje na Slivnici. V šolski kroniki pa nismo našli zapisov, da bi takrat že imeli tudi šolski čebelnjak.

Na pobudo čebelarške družine in osnovne šole v Gorici pri Slivnici je bil že leta 1975 narejen čebelnjak s prostovoljnim delom čebelarjev. Izdelal ga je Martin Kosaber iz Jelc, čebelje družine pa so darovali člani – čebelarji. Za čebele, čebelnjak in podmladek sta vzorno skrbela učitelj Mihael Lukanc ter takratni ravnatelj Ivan Jager. Zaradi gradnje prizidka k šoli je bil čebelnjak leta 1986 prestavljen k sv. Urbanu, in ker v naslednjih letih v šoli ni bilo podmladka, ga je čebelarstvo oddalo.

Leta 2011 smo na OŠ Slivnica pri Celju slovesno prevzeli nov učni čebelnjak, ki je bil postavljen s sredstvi donatorjev takratnega sklada za ohranjanje kranjske čebele pri Čebelarški zvezi Slovenije. Nov učni čebelnjak je h krožku pritegnil še več mladih čebelarjev.

Zadnjih nekaj let na našo šolo prihaja čebelarški mojster, gospod Andrej Jernej, in nas s svojim mentorskim delom pri čebelarškem krožku navdušuje za čebelarstvo. Učenci sodelujejo v poslikavi panjskih končnic, cela šola pa vsako leto sodeluje v nacionalnem projektu Zdrav slovenski zajtrk, kjer poskusimo med iz lastnega čebelnjaka. Z delovnimi akcijami skrbimo tudi za novo in prijetnejšo okolico učnega čebelnjaka, ki je postala prava naravoslovna učilnica. Še posebej smo hvaležni in veseli velike mize s klopami, zaradi katere je naše opazovanje narave in delo v tem zunanjem učnem prostoru gotovo še bolj prijetno in spodbudno za nove načrte. Poleg domovanj kranjskih čebel so v sadovnjaku pritrjene še gnezdilnice za ptice in netopirnice. V ekološkem vrtu pa ne manjkajo niti stare sorte zelenjave, za čebelice pa tam cvetijo sončnice in ajda.

Naš mentor nas vsako leto popelje tudi na državno tekmovanje. Z njegovo pomočjo tam vedno dosegamo lepe rezultate. Tako je učencev pri krožku vsako leto več. Učenci pa svoje pridobljeno znanje s pridom uporabljamo tudi doma, v svojih domačih čebelnjakih.

Zahvaljujemo se OŠ Slivnica pri Celju za dobro sodelovanje

in Čebelarškemu društvu Slivnica pri Celju za vodenje šolskega čebelnjaka. V njem ima dve družini naš krožkar Jan Žafran in dve družini ČD Slivnica pri Celju. Šolski čebelnjak upravlja predsednik društva ČD Slivnica pri Celju Ignac Mastnak.

Zahvala tudi ge. Renati Mastnak za spremstvo učencev na državnih tekmovanjih mladih čebelarjev in za pomoč pri analizi medov in opazovanju travnikov ter rastlin, ki pri nas cvetijo.

Hvala vsem krožkarjem, ki so pridno sodelovali pri delavnicah in tekmovanjih. Rezultati dobrega sodelovanja so več zlatih, srebrnih in bronastih priznanj ter priznanja za sodelovanje.

Čebelarški krožek OŠ Slivnica pri Celju, z mentorjem, čebelarškim mojstrom g. Andrejem Jernejem

Naši šoli je bil dodeljen evropski znak kakovosti za izjemno delo pri projektu eTwinning »To BEE or not to BEE«.

Proslava 110. obletnice Čebelarskega društva Ljubljana

Foto: Arhiv ČD Ljubljana

Slavnostno rezanje traku ob odprtju čebelnjaka ČD Ljubljana

Delovanje Čebelarskega društva se je začelo pred 110 leti, ko je bil v Prelesovi restavraciji v središču Ljubljane ob glavni pošti 8. junija 1913 sklican ustanovni shod za Ljubljano in okolico. Ustanavljanje slovenskih čebelarskih društev je poleg čebelarstva imelo tudi namen razvijanja nacionalne zavesti. Kot osrednje čebelarsko društvo je od začetka svoje ustanovitve prevzelo vodilno vlogo pri razvoju čebelarstva v osrednjem delu in v celotni Sloveniji. Veliko let je sedež društva bil v istih prostorih kot sedež takratne Čebelarske zveze Slovenije in dejavnosti društva in zveze so se prekrivale.

Priprave na proslavo ob 110-letnici delovanja Čebelarskega društva Ljubljana smo uspešno zaključili v soboto, 16. septembra 2023. Slovesnost se je začela s čebelarsko himno, ki jo je napisal član našega društva France Šivic, uglasbil pa Slavko Avsenik.

V uvodnem delu je predsednik društva Luka Omrčen pozdravil vse navzoče, posebno predsednika ČZS Boštjana Noča, podžupana Mestne občine Ljubljana Roka Žnidaršiča, čebelarje iz sosednjih čebelarskih društev, prisotne nekdanje predsednike našega društva in njihove sorodnike. Nato sta spregovorila sorodnika velikih imen slovenskega čebelarstva, nekdanjih članov našega društva: dr. Boštjan Vilfan, vnuk Avgusta Bukovca, in Jože Senegačnik, sin dr. Jurija Senegačnika oz. nečak prof. Edija Senegačnika. Sledil je nagovor Boštjana Noča, nato je spregovoril podžupan Rok Žnidaršič.

Proslavo smo svečano nadaljevali z glasbenimi vložki Lade Jakše in učencev Glasbene šole Ljubljana Vič - Rudnik. O pomenu društvenega čebelnjaka sta spregovorila Boris Seražin kot izvajalec del pri izgradnji čebelnjaka in Mitja Zorc, profesor s Fakultete za arhitekturo, ki je pripravila projekt čebelnjaka.

Jubilejni zbornik, ki dokumentirano popisuje pomembne osebnosti in vsebine iz dolgoletnega delovanja društva, je predstavil Gregor Drolc, odgovorni urednik in koordinator za pripravo zbornika. Zbornik na 110 listih, ki simbolično predstavljajo 110 let delovanja društva, s številnimi prispevki o zgodovini in mnogimi avtorskimi prispevki kakovostno povzema delovanje društva v preteklosti in izpričuje njegovo pomembno vlogo v slovenskem čebelarstvu.

Na proslavi je nato podžupan Rok Žnidaršič v imenu Mestne občine Ljubljana našemu društvu izročil pozlačeno čebelo Oskarja Kogoja. Sledilo je slavnostno rezanje traku – ob zvokih Slakove ponarodele pesmi Čebelar, v izvedbi Braneta Udoviča na frajtonarici – in dobili smo društveni čebelnjak, ki je v parku med Barjansko cesto in Kolezijsko ulico, v neposredni bližini trnovske cerkve in Plečnikovega čebelnjaka. Za vse nas čebelarje, za vse Ljubljančane in ljubitelje narave in čebel.

Naj medi!

Luka Omrčen, predsednik ČD Ljubljana

Zapustili so nas

Franc Kaučič (1940–2023)

Čebelarstvo Velka - Sladki Vrh je avgusta 2023 za vedno zapustil g. Franc Kaučič iz Svečan. Od leta 1996 je čebelaril z 80 AŽ-panji, ki si jih je večinoma tudi sam izdeloval. V društvu je deloval kot gospodar in kot dolgoletni član UO ja. Aktivno se je udeleževal prostovoljnih akcij pri gradnji čebelarskega centra v Lukovici in v Mariboru in prejel priznanji Antona Janše III. in II. stopnje. Ohranili te bomo v lepem spominu.

ČD Velka - Sladki Vrh

Drago Rutnik (1950–2023)

Drago je čebelaril že kot tretja generacija čebelarjev na Rutnikovi domačiji. Čebelaril je z 20 čebeljimi družinami. Bil je tudi stalen

član upravnega odbora društva, predvsem ob 90-letnici je bil glavni organizator in koordinator pri izdelavi novega društvenega prapora. Vsa leta je pripravljala pisne izdelke in diplome za regijsko tekmovanje mladih čebelarjev. Bil je dolgoletni član lovske družine ter gobarskega in sadjarskega društva. Za svoje delo je prejel odlikovanji A. Janše III. in II. stopnje. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ČD Slovenj Gradec - Mislinja

Jože Sodec (1940–2023)

V aprilu se je poslovil naš dolgoletni čebelarski prijatelj Jože Sodec, član ČD Pobrežje - Duplek. Čebelarjenje mu je bilo v veliko veselje, bil je dejaven član našega društva in upravnega odbora, vedno pripravljen pomagati in sodelovati, z njim smo delili lepe, nepozabne trenutke. Za zavzeto delo je prejel več društvenih priznanj, prav tako odličje Antona Janše III. stopnje. Nikoli ne bomo pozabili njegove prizadevnosti, prijaznosti, njegovega življenjskega optimizma in

dobro volje. Jože, ostal nam boš v lepem spominu.
ČD Pobrežje - Duplek

Martin Dražnik (1961–2023)

V juniju smo se mnogo prezgodaj poslovili od dolgoletnega člana Tineta. S čebelami se je prvič srečal že v očetovem čebelnjaku, jih vzljubil in jih gojil do lani, ko je hudo zbolel. Bil je prejemnik priznanja Antona Janše III. stopnje, društvenega priznanja in boter našemu novemu praporu. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.
ČD Dobrna

Filip Jelen (1951–2023)

Čebelaril je z nekaj čebeljimi družinami. Odgovorna služba mu razširitve čebelarstva ni dopuščala. Ob upokojitvi se je

aktivno posvetil delu v društvu. Postal je predsednik ČD-ja in ga vodil dve mandatni obdobji. Sodeloval je pri organizaciji čebelarskih krožkov, vidno je bilo njegovo delo pri vodenju Čebelarske zveze Koroške, bil je tudi član komisije za akte pri ČZS. V društvu je organiziral vsakoletna srečanja čebelarjev, poskrbel je za stalna izobraževanja članov. Za svoje delo je prejel odlikovanji A. Janše III. in II. stopnje. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.
ČD Slovenj Gradec - Mislinja

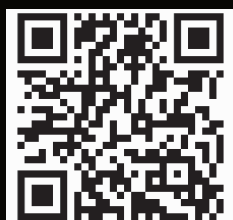
Julio Đurasek (1946–2023)

Zapustil nas je naš dobri prijatelj in čebelar Julio Đurasek iz Miklavža pri Ormožu. Julio je bil dober, spoštljiv in dosleden človek. Leta 1993 si je ob stanovanjski hiši postavil skromen čebelnjak in v njem čebelaril z desetimi družinami na AŽ-panjih. Člani ČD Ormož se ga bomo spominjali kot dobrega prijatelja, ki je skrbel za naravo in čebele. Velikokrat naj prežene tišino nad tvojim grobom brenčanje čebel, ki bodo priletele na cvet, prinesen tebi v spomin.
ČD Ormož

Sedemnajsti natečaj čebelarske fotografije

Več informacij najdete na spletni strani ČZS ali prek QR-povezave:

Rok za oddajo fotografij je vključno 29. februar 2024.

**ČEBELARSTVO
VITA-MED**

**DOPOLNILNA KRMNA MEŠANICA
ZA PREHRANO ČEBEL
NAREJENO V SLOVENIJI**

APISVITA-O
APISVITA-B

VITA-MED®
Čebelarstvo Posl
Čača vas 46e
3241 Podplat
041 574 236 / 031 419 111

Ko skrbimo za čebele, skrbimo za prihodnost.

Zavedamo se, da brez čebel ni življenja, biotske pestrosti, ni skoraj tretjine hrane ... Kar pomeni, da ni prihodnosti. Zato s ponosom podpiramo svetovno znano slovensko čebelarstvo ter prispevamo k ohranjanju naše bogate kulturne dediščine, zaščiti okolja in investiramo v lepšo prihodnost, ki si je brez čebel ne moremo predstavljati.

NLB

47. DNEVA ČEBELARSTVA V SLOVENIJI

Celjski sejem, 16. in 17. marec 2024

Ne zamudite predavanja predavatelja Stefana Fenuccija!

SOBOTA 16. marec 2024

PRIDELAVA IN PREDELAVA VOSKA

- 10.00-11.00** Odprtje strokovnega posveta: Celjski sejem, MKGP, ČZS
- 11.00-12.00** Azijski sršen (*Vespa velutina*), zgodbe upanja iz Italije.
Stefano Fenucci (poklicni čebelar, praktik in najboljši poznavalec trenutne situacije z azijskim sršenom v Italiji, saj je referenčna točka za boj proti azijskemu sršenu za društva v Italiji. Že 8 let vodi vse operacije spremljanja in pregona azijskega sršena v Toskani ter delu Ligurije).
- 12.00-13.00** Čebelji vosek: stanje na trgu satnic, ocena tveganja ponaredkov in ukrepi za vzpostavitev nadzora kakovosti.
prof. dr. Lidija Svečnjak
- 13.00-13.30** Kakovost voska v slovenskih čebelnjakih in ukrepi za njegovo izboljšanje - **Aljaž Debelak**
- 13.30-14.00** Predstavitve razpisa: Sofinanciranje nakupa oziroma izdelave satnic s certifikatom ali analiznim izvidom
Mojca Pibernik
- 14.00-14.30** Predstavitve tehnoloških novosti s področja pridelave in predelave voska - **Gašper Logar**

NEDELJA 17. marec 2024

DOBRA ČEBELARSKA PRAKSA

- 10.00-10.45** Zakaj in kako moramo skrbeti, da imamo v čebeljih družinah kvalitetne matice?
dr. Peter Kozmus
- 10.45-11.30** Oskrba čebel v novih podnebnih razmerah in ukrepanje ob medenju bršljana
Klavdijo Babič
- 11.30-12.15** Predelava voska v lastnem čebelarstvu
Žiga Grm
- 12.15-13.00** Apiturizem - tržna niša čebelarstva
Dominika Koritnik Trepel
- 13.00-13.45** Uporaba čebeljih pridelkov v apiterapiji
Karl Vogrinčič

BeeConn

@beeconn.si beeconn.si

Obiščite nas na stojnici D-23
na sejmu ApiSlovenija 2024,
ki bo potekal 16. in 17. marca v Celju!

www.beeconn.si | info@beeconn.si | 03/567 07 34

NOVO!

BeeConn Premium Set

Vse kar potrebujete za uspešno čebelarjenje.
Člani ČZS imate ob nakupu 5% popusta.

MOČNE ČEBELE

- pripravljen za uporabo
- visok delež sladkorja
- ne kristalizira
- ni bojazni ropa
- stabilen in obstojen
- za vse panjske sisteme

**Glukozno
fruktozni sirup**

SONLEN D. O. O.

Razborca 4
2382 Mišlinja

GSM: 041 640 863

E-pošta: sonlen@siol.net

Instagram: [vesela.cebela](#)

TRADICIONALNA IZDELAVA
VSEH VRST AŽ-PANJEV
NAJBOLJŠI
SLOVENSKI
SMREKOV/LES
ROGLJIČENI
(CINKANI) SPOJI

KRAVNI MATERIALI
ODLIČNA IZDELAVA

**MIZARSTVO
KRŽE**
1939

www.krze.si

PRI ENKRATNEM NAKUPU
DESETIH AŽ-PANJEV
**VAM PODARIMO
PRAŠILČEK**

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
041-420-200
01-755-13-17

ČEBELJI KORIDOR
Čebelji koridor za preprečevanje čebeljega ropa.
Priporoča Čebelarstva zveza Slovenije.

5 KOŠOV
ZA 29,80 €

www.cebeljikoridor.si

NOVO! **PLINSKI
SUBLIMATOR**

Sublimiranje brez elektrike in akumulatorjev.

**169 € +
zastonj
dostava**

www.plinski-sublimator.si

ČEBELARSKA TEHTNICA

**ŽE OD
499 €**

www.beescales.io

Za več informacij in naročila pokličite na tel. št. 031 536 229.

ČEBELARSKI CENTER GORENJSKE
Rožna dolina 50a, 4248 Lesce

- IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA
- PRODAJA AŽ IN LR SATNIC

031/628 499
www.cricg.si
cebelarski.center@gmail.com

OXiKiNG
SUBLIMATOR OKSALNE KISLINE

Vgrajen pametni termostat za točen podatek in vzdrževanje konstantne temperature.

Ventil, na katerem se ne nabira oksalna kislina.

Deluje na 230V, 300W grelec, enostavno rokovanje.

Matej Petrovčič s.p. | +386 40 423 589 | petrowck.matej@gmail.com

Čebelarstvo PISLAK BALI
Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

PREDELAVA VOSKA

**Izdelujemo satnice
vseh dimenzij iz vašega voska**

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

**Izdelava prevoznih
čebelnjakov**

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

ADI KON-TAKT

REŠKA CESTA 18A ~ PRESTRANEK
PON - PET 9-12 h ☎ **031 339 287**

SPLETNA TRGOVINA 0-24 h
www.cebelarskaoprema.si

info.belokranjski-hram@t-2.si
Facebook – belokranjski hram

5 % popust pri gotovinskem nakupu
v vrednosti nad 100 EUR
za člane ČZS

**ODKUP VSEH VRST MEDU.
ZA VEČ INFORMACIJ POKLIČITE
NA TELEFONSKI ŠTEVILKI:**

040 745 750 ali 040 748 588

Čebelarstvo opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
M: +386 40 748 588
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00–16.00
sre.: 09.00–17.00
sob.: 08.00–12.00

PE Maribor
Trgovina Gardina
Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
Tel.: +386 2 471 51 73
Delovni čas: pon.–pet.: 8.00–18.00
sob.: 8.00–12.00

Logar
ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA
Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK-PETEK:
09.00–12.00
13.00–16.00

SOBOTA:
V FEBRUARJU ZAPRTO

**TOPILEC POKROVČKOV
S TOPLIM ZRAKOM**

- Enostavno ločevanje medu iz voščenih pokrovčkov brez pregrevanja medu
- Zelo priljubljen za topljenje medu iz melicitoznih satov

Art. 3295

**PARNI KUHALNIK VOŠČIN NA PLIN,
nerjaveč**

CEDILO ZA MED

premer 24 cm, dvojno, z večjo
prepustnostjo, nerjaveče

UGODNE CENE ČEBELJIH POGAČ MEDOPIP/kg

Medopip standard
Medopip plus
Medopip nozepina

TOČILA ZA MED

POSODE ZA SHRANJEVANJE MEDU

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410
info@logar-trade.si
www.logar-trade.si

Cene vključujejo DDV.

Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

**IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME
TRGOVINA - ČEBELARSTVO**

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.
Gabrje 42, 1356 Dobrova
Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307
GSM: 031 351 964
E-pošta: robineli@siol.net
WWW.RIHAR-KOCJAN.SI
Delovni čas: od pon. do čet.:
9.00 - 12.00 in 15.00 - 17.00,
pet.: 9.00 - 15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE,
PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU
Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

**MATIČNA REŠETKA
ŽELEZNA ALI IZ
NERJAVEČEGA MATERIALA**

VSE ZA OBNOVO PANJEV

BIO
SI-EKO-002

**ČEBELJA POGAČA
APIFONDA
MEDOPI PLUS**

**SATNIK AŽ,
LR, LR2/3**

**LOVILEC ROJEV
LESICA**

**PLASTIČNA
OBEŠALA**

**OJAČANA RAZSTOJIŠČA,
RAZSTOJIŠČA 11 + 3,
JAHČI ZA SATNIKE**

**SMUKALEC ZA
CVETNI PRAH**

**TESTNA
MREŽA**

KOZICA ZA SATNIKE

SATNICE

PRIDOBILI SMO CERTIFIKAT
ZA PREDELAVO VOSKA V
SATNICE
ČEBELARJEV, KI SO VKLJUČENI
V SHEMA EKOLOŠKEGA
KMETIJSTVA.

IZDELAVA IN PRODAJA
VSEH VRST SATNIC.
PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA
SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.
**MOŽNA JE
IZDELAVA SATNIC IZ
LASTNEGA VOSKA
OD 20 kg DALJE.**
OGLEDJTE SI IZDELAVO
SATNIC NA
NAŠI SPLETNI STRANI.

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81
GSM 051 614 683
www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
☎ (01) 729 61 30, GSM 051 352 952 e-pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

**OBIŠČITE NAS
V NAŠI SPLETNI
TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET**

**-PANJI
-OPREMA ZA
PANJE,
-SATNICE,
-ZAŠČITNA OPREMA,
-OSTALI ČEBELARSKI
PRIPOMOČKI,
-OPREMA IN
PRIPOMOČKI ZA
ODKRIVANJE
SATOV,
-TOČILA,
-CEDILA,
-OPREMA ZA
SEGREVANJE
MEDU,
-OPREMA ZA
POLNJENJE
MEDU,
-EMBALAŽA.**

**IZDELUJEMO:
-PRAŠILČKE AŽ: 3S,
5S, 7S
-PANJE AŽ: 9S, 10S,
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E: 10S,
po naročilu 9S, 11S
-PANJI AŽ KOZINC
11+3 (po naročilu)**

**ZABOJNIKI ZA PREVOZ
AŽ - PANJEV**

**PRIVOŠČITE
VAŠIM ČEBELAM
NAJBOLJŠE!
INVERTNE POGAČE**
30 % VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
FRUKTOZA 42 %
DEKSTROZA 51,5 %
MALTOZA 2,5 %
TRIOZA 2 %
SLADKOR 2 %

**PARNI TOPILNKI
VOŠČIN, SONČNI
TOPILNKI LESENI IN IZ
NERJAVEČEGA
MATERIALA ZA
1 AŽ 2 SATA,
PRESE ZA VOŠČINE**

POGAČE
HoneyBeePro
Standard in
HoneyBeePro
Protein

**IZOLACIJSKA
PENA ZA
AŽ-PANJE**

**GRELCI
MEDU**

**NALEPKJE ZA MED,
CVETNI PRAH, MEDENE
PIJACE IN PRELEPKJE
od 0,28
EUR/POLO**

**Čebelarjem z
veljavno člansko
izkaznico priznamo 5 %
popusta pri gotovinskem
nakupu nad 100 EUR v
naših prodajalnah.**

**NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!**

Čebelam prijazni premazi za les

belinka
interior
INTERIOR WOOD STAIN

www.belinka.com

Facebook Instagram YouTube

belinka